

Talelər

Nə səninlə, nə də sənsiz...

Varis

Qara üzlü dəftərçədir. Titul səhifəsində şəkildir. Binaya söykənərək onun qarşısındakı pilləkəndə dayanıb. Divarda kimlərsə qara rənglə baş hərfləri və sevgi işarələri yazıblar, ürək şəkli çəkiblər. Onun həyatında artıq bu işarələr heç bir önəm daşmır. Çünki onun sevgisi indi ölüb, yoxdur. Divarda sual işarələri də var. Bax bu sual işarələri birbaşa ona aiddir. Çünki həyatı, xüsusən indiki dönəmi büsbütün müəmmalıdır.

Mənə 2 dəftər verib. İkinci dəftərsə bozdur. Təkidlə xahiş edir ki, taleyini yazım. «Sonuncu ölən ümidlərdir» romanının qəhrəmanı Nailənin oxucular arasında hədsiz populyarlığını görüb ürəklənib. Deyir mənim taleyimi yazsanız, ondan da maraqlı bir əsər yaranar.

Əslində, heç mənim müdaxiləmə ehtiyac da yoxdur. Özü hər şeyi yazıb, aydın, səlis. Ora-burasına azacıq düzəliş verib oxucuların ixtiyarına buraxıram.

Onun həyat tarixçəsinə elə dəftərçəsindən tapdığım bu misraları isə epigrafla seçirəm:

Həyat bir gün.

O da bu gün.

Nə səninlə,

Nə də sənsiz...

Yenə tək...

Yenə danışa bilmədiyim, öz-özümü tək qalanda fikirləşməkdən belə qorxduğum şeylər məni rahat buraxmır...

Bir ay olar ki, anam mənim ən çox sevdiyim əşyanı - gündəliyimi götürüb. Mən Bakıda olanda çantamdan götürüb, oxuyub. İndi ürəyim gəlmir ki, öz şəxsi əşyamı ondan alım. Bilirəm ki, oxuyub. Mən istəsəm, onda oxuduqlarını üzümə vurur. Artıq səbrim yoxdu söz-söhbətə. Evdə ruh kimi gəzirəm. Çox sakit oluram.

Əslində, heç də sakit deyiləm axı...

İndi yenə də evdə təkəm, hava tutqundu. Səhər oyananda yenə narahat idim.

Amma bu dəftəri də yazmağa ürəyim gəlmirdi. Bu dəfə də kiminsə oxuyacağından qorxurdum. Amma yazmasam, rahat ola bilmərəm.

Sevimli günlüyüm, niyə mən tək qalmalıyam? Mənim həmişə Allahıma duam bu olub ki, «layiq olduğum həyatı qismət elə mənə, artıq heç nə istəmirəm». Yəni mən bunlara həqiqətən də layiqəm?..

Heç nə yadımdan çıxmır, unutmaq istəsəm də, çalışsam da alınmır. Bu gün saat 13:58, 24.08.08 tarixidir. Amma bütün həyatım tam dəqiqliyi ilə yadımdadı.

Səhər oyananda da oyanmaq istəmirdim. Bilirəm ki, bu gün tək olacam evdə.

Təklidən də çox qorxuram. Yenə yaşadıklarım bir-bir gözümün qabağına gələcək.

Eyni həyəcanla, eyni streslə yenə də o hadisələri yaşayacam elə bil. Hava tutqundu, yavaş-yavaş yağış yağır, elə bil mənim bu gün özümdən asılı olmadan fikirləşmək məcburiyyətində olduğum taleyimə hava da ağlayır.

11/02/1989. Anam onda çox cavan idi, həm də ki, böyük bacım çox balaca idi. Mənə hamilə qaldığını biləndə anam heç sevinməyib. Əksinə, mənim doğulmamam üçün hər şey eləyib. Onda Mərdəkanda yaşayırlarmış. Hovuzun üstünə çıxıb tullanıb, ağır şeylər qaldırıb, nə qədər eləyibsə mənə heç nə olmayıb. Bəlkə də imkansızlıqdan ikinci uşağı istəməmişdilər. Onları da başa düşürəm. Çünki mamagil imkanlı ailə olublar, papagil isə poçtalyon uşaqları. Ona görə də mamanı papaya verməyiblər. Papa mamanı xalasıgilə qonaq gələndə qaçıdırıb. Evləri olmayıb, kirayə qalıblar. Nəysə... Axır ki, mən doğuldum. Mənim həyatımın çətin keçəcəyini təsəvvür etmək hələ ana bətnində olanda arzulanmayan uşaq olmağımı və doğuşda sol ayağımın zədələndiyini (ayaqdan doğulmuşam) bilmək bəs edərdi. Təzə-təzə yeriyəndə axsayırammış. Sən demə, sol ayağımda sümük çatışmazlığı varmış. Bir uşaqçün yaşamağın ən gözəl çağlarında mən 2 il gipsdə qalmışam ayağımdan. Qaçma bilmirdim. Həmişə bir məclis qurulanda dayım məni qucaqlayıb bu əhvalatı danışır: «Nərgiz təzə dil açdı, ayağını gipsə qoymağa hazırlaşdılar. Uşağı xəstəxanaya aparanda mən də getdim. Amma məni içəri girməyə qoymadılar ki, təkə ata və ana girə bilər. Nərgiz də mənə elə bağlı idi ki... Nəysə... Uşağın ayağına gips qoymaq istəyirlər, uşaq qoymur, ağlayır ki, dayı gəlsin. Axır ki, işçilərin biri bayıra çıxıb dedi ki, bu uşağın dayısı kimdisə o gəlsin yanına. Mən içəri girdim, məni qucaqlayıb ağladı-ağladı. Bir az sakitləşdirəndən sonra gipsi qoydular. Nədənsə bu hadisəni danışanda hər dəfə dayımın gözləri dolur, axıra yaxın səsi titrəyir».

Mən atamı doyunca görməmişəm. Çox kasıb olmuşuq. Həmişə nəşə çatmayıb. Papa çox vaxt Almaniyada olurdu. Usta idi. Biz də nənəgillə qalırdıq - Göyçayda. Öz evimiz yox idi. 2 mərtəbəli evdi – yuxarıda 1 otaq, balkon, aşağıda 2 otaq, 1 aynabənd və balaca balkon, çox balaca da həyətimiz vardı. Yuxarıda biz qalırdıq, aşağıda nənəgil.

Elə vaxt olurdu ki, papa yaxşı pul qazanırdı, elə olurdu ki, heç pulu olmurdu. Elə bir vəziyyət yenə yaranmışdı. Heç pulumuz yox idi. Böyük bacımla mən oruc tuturduq. Qonşu bizi orucaçdıya çağıranda doyunca yeyəcəyimiz səbəbindən o qədər sevinirdik ki. Balaca bacım isə evdə olan bir tikə yavan çörəklə bir təhər keçinirdi...

Mən 5-ci sinfə keçirdim. Yayda Bakıya getdim, bütün tətili orda qaldım. Dayı məni gəlməyə qoymurdu. O vaxt dayımgil köhnə avtovağzalın yanında qalırdılar. Həyət evi idi. 15 ailə bir həyətdə qalırdı. Dayımın balaca oğlu vardı - Rasim. Hələ onda dayı məni övladlığa götürmək istəyirdi. O biri il bu evlər söküləcəkdə və təzə ev alacaqdılar. Onu gözləyirdi ki, ev alsın, mən onlarda qalım. Artıq mən 6-cı sinifdə oxuyurdum. Soyuq yanvar ayının axırıncı günü idi. Gecə qapı döyüldü. Xəbər gəldi ki, babam – anamın atası rəhmətə gedib. Onların ata yurdu Ucar idi. Səhər məni də özləri ilə götürüb getdilər. Dayıgilin işləri olduğundan cəmi 3 gün qala bilirdilər. Sonra getməli idilər. Mən də sarılıq xəstəliyi keçirmişdim deyə mədəm pis ağrıyırdı. Papagilin pulu yox idi, məni həkimə aparmağa. Dayı gördü ki, heç nə yeyə bilmirəm, mənə dedi ki, gəl bizimlə Bakıya gedək - həm də səni

həkimə apararam. Getmək istəyirdim, amma fikirləşirdim ki, mənə orda dayıgil yaxşı qulluq edəcəklər, amma burda nə bacılarım, nə papa, nə də mama o yeməklərdən tapmırlar. Gəldim papanın yanına icazə almağa. İcazə vermək istəmirdi. Özünə sığıdırmırdı ki, onun pulu olmadığını bilsinlər. Amma əvvəlcədən mənə dayısının qızı demişdilər. Hamısı imkansızlıqdan. Heç olmasa övladlarının birinin istədikləri kimi böyüdüyünü görmək üçün məni dayımgilə övladlığa vermişdilər. Bunları indi çox-çox illər sonra lap yaxşı başa düşürəm. Getdim Bakıya yenə dayıgilin evinin bir sakini oldum. Ad günümə az qalırdı. Xalaqızı Gülşenin də ad günü mənimlə eyni gündə idi. Xala öz qızına gözəl ad günü keçirdi. Məni də çağırdı ki, bir yerdə keçirək. Heç həvəsim yox idi. Çünki papa mənə zəng eləməmişdi təbrik eləməyə. Gözüm yolda qalmışdı. Ad günündən 1 həftə keçdi. Mənə dayıgil ad günümdə qırmızı şalvar və jiletədən ibarət dəst almışdılar. Ağ kofta ilə geyinirdim. Amma həmin gün dayımın yoldaşı nə qədər dedisə, o paltarı nədənsə geyinmədim. 17 fevral – söz vaxtına çəkər, elə bu vaxtlar idi. Eyni hava. Kiçik dayım nişanlı idi. Onun nişanlısı xalası qızı idi deyə onlarda idi. Dayım uşaqları ilə loto oynayırdıq. Dayım qızı kolbasa-çörək gətirdi. Məni ağlamaq tutdu. Papam üçün darıxdım. Onun ən sevdiyi ərzaq kolbasa idi. Amma heç ala bilmirdi. Yeyə bilmədim. Hamama keçib gizlicə için-için ağladım. Heç bir saat keçmədi evə zəng gəldi. Gülşən nənəm götürdü dəstəyi. Nəse dedilər, o da bayıra çıxıb dayıma dedi ki, tez evə gəl, İmran ölüb. Pəncərə açıq idi. Eşitdim, amma inanmadım ki, mənim papam ölüb. Elə bilirdim ki, papa, mama ölmür. O saat ağıma gəldi ki, yəqin mamamın xalası oğlu var, onun da adı İmrandır, o ölüb. Yenə də pis oldum ki, onun uşaqları ağlayacaq. Xalaqızı içəri keçdi, mənə baxdı, o saat dedi ki, get geyin, rayona gedirik, papan ölüb. İnanmadım. Donub qaldım, heç nə deyə bilmədim, heç ağlaya da bilmədim. Sonra üstümə qışqırdı ki, səninlə deyiləm, get hazırlaş. Artıq onda, elə bil, oyandım, ağlamaq tutdu məni. O saat ürəyimdə Allaha yalvardım ki, bizə səhv desinlər, gedib görüm ki, kaş papam ölməyib. Mənə təsəlli verən təkcə dayımın yoldaşı idi. O da mənim yaşımda olanda atası rəhmətə getmişdi. Dayı gəldi, məni qucaqlayıb ağladı, gözümün yaşını silə-silə dedi ki, ağlama, qızım, sən mənim qızım deyildin? Bu gündən sonra sənənin papam mən olacam... Ancaq bunlar heç biri papanın yoxluğunu başa düşməyimə və qəbul etməyimə təsəlli deyildi axı...

***

Yola çıxdıq. Yol boyu Allaha yalvardım ki, ölməsin. Gedib görüm ki, sağdır. Mənə dayım məktəbdə xərcləməyə verdiyi bütün pulları yığıb saxlamışdım, indi əhd edirdim ki, tək atam sağ olsun, bu pulla qurban kəsərəm, kasıblara paylayaram. ... Çatdıq, hava qaralmışdı. Nəhayət, həyəətə girəndə ürəyim əsdi. Dünənki gün kimi yadımdadır. Palatka qururdular. Həyəətə girdim, ağlaşmanı eşitdim. Ancaq yenə də içəri girənə kimi ümidim vardı ki, birdən sağ olar. İçəri keçdim, evin ortasına uzatmışdılar, üstünə qırmızı parça sərmışdilər. Heç kimə baxmadan qucaqladım, üzünü açdım. Öpdüm-öpdüm, üzümü dodaqlarına yapışdırdım. (Həmişə kitab oxuyanda üzümü dodaqlarına yapışdırırdım ki, məni öpsün). Elə bildim öpəcək...
Buz kimi idi...

Bibim məni güclə çəkdi bir tərəfə. Onu qucaqlayıb soruşdum ki, mənim papamı kim öldürüb. O ölməyəcəkdi axı... Bibi də heç nə deyə bilmədi. Həyətə düşdüm, ayağıma taxta ilişdi. Qaranlıq idi. İşığı yandırdım, gördüm ki, tabutdu...

Çox pis idim. Səhərə kimi papanı qucaqlayıb oturmuşdum. Eləcə də yuxu tutub, yuxulmuşam. Səhər onun barəsində hər şeyi yerli-yataqlı soruşdum. O vaxtlar rayonlarda qaz yanmırdı. Papanın ürəyi porok idi. Səhər evdəkilərlə zarafatlaşıb, sonra dağa odun yığmağa gedib, orda elə baltanı vurduğu yerdə ürəyi tutub. Dağda bir çoban tanıyıb, evə xəbər gətirib. Evdə danışdırlar ki, mən Bakıdan gələnə kimi gözü tam yumulmamışdı. Mən gələndən sonra yumulub.

Kaş ki, nə olur olsun, onun yanında qalardım. Doyunca görə biləydim... Axı niyə bilmədim ki, onu belə tez itirəcəyəm...

Səhər artıq dəfn etməliydlər. Çox halsız, donub qalmış kimi tabutun arxasınca baxdım. Fikirləşdiyim təkcə bu idi ki, mən ömrümün axırına kimi papamı görə bilməyəcəm.

Axşam çox pis idim. Məni bibimin oğluyla mamamın xalasıgilə göndərdilər. Bibimin oğlu qapının ağzına kimi oturdü. Bilmirdim ki, xalamgil də burda idilər. İçəri girdim. Həyətə çatmamışdan uzun, qaranlıq bir dalan keçib getmək lazım idi. Yavaş-yavaş içəri keçdim. Xalamın gülüş səslərini eşitdim. İnanmırdım ki, yas evindən çıxan belə gülsün... Öz xalası uşaqlarına deyirdi ki, nə yaxşı oldu, görüşdük, gör neçə ildi bir-birmizi görmürük... Həyətdən qab-qacaq səsi gəlirdi. Hiss olunurdu ki, cürbəcür yeməklər bişirirlər. Heç özümü göstərmədim onlara. Qayıtdım. Göyçayı çox yaxşı tanıyırdım. Bilirdim ki, çay var. O vaxtı uşaq ağılımla o cür zülmət qaranlıqda o çayı axtarırdım. Ölmək istəyirdim. Çox gəzdim. Artıq çox gec idi. Bir də gördüm ki, öz məhəlləmizdəyəm. Heç kim yatmamışdı. Gizlicə yuxarı qalxıb papamın paltarlarını iylədim, qucaqlayıb onun yerində yatdım. Onun iyi getməmişdi... Elə bildim ki, onu qucaqlayıb yatacam...

Yaşamaq üçün unutmamaq, unutmamaq üçün ölmək lazımdır... Sadəcə baxışmaq, ünsiyyət ehtiyacından doğub sonda ayrı qala bilməmək, dəli-divanəlik şiddətinə qədər çatan sevgi adlı bir nəsnənin acı sonluğu, aksiomu sən demə, elə bu imiş... 2 həftədir ki, oxucularım məndən soruşurlar: Bu qız kimdir, nəçidir, indi haradadır? İnanın ki, siz necə, mən də elə. Heç bir bilgim yoxdur. Məndə olan bu 2 dəftərçədir. Orada yazılanları isə, birlikdə oxumaqdayıq. Sonu faciədir, bilirəm. Ancaq bu faciəyə gedən yoldan inanın ki, bixəbərəm.

Beləliklə, "Heç bir oğlana üz verməyəcəm, heç bir sevgiyə yol vermək olmaz, yalnız təhsil" – deyib Sumqayıta gələn qızcığaz bir də onu gördü ki, sevir...

***

Şimşək vəfasızdır. Çaxar, sönər. O bir anlıq işıq elə bir anlıq sevincim kimi oldu. Mən də elə bir şimşək işığından sevinəcəyimə aldanıb o işıqda Azəri gördüm. O işığın arxasınca getməyə can atdım.

Axırı nə oldu?... Tək qaldım. Mən, ürəyim və tənhalığımda mənə dost olan göz yaşlarım...

Həmin günləri fikirləşdikcə cavabsız suallar məni dəli eləyir. Mən sevdiyim insan bu, ola bilməz, axı məni özünə inandıran da o ola bilməzdi... O mənə belə vəfasızlıq eləməzdi axı... Mən indi nəyə inanım?

Başqalarının sevgisi də mənə qərribə gəlir. Əgər mənim öz gözümdə az qala ilahiləşdirdiyim sevgim belə oldusa, indi hansı sevgidən söhbət gedə bilər?

***

Bir dəfə hava çox soyuq idi, o məni gözləyirdi. Biz praktikada idik. Məktəbdən çıxıb marşruta minirdiksə, 2 yol var idi – məktəbin yanından, bir də ki, yolun o biri tərəfindən gedən marşrutlar. Biz həmişə yolun o biri tərəfindən gedən marşruta otururduq ki, yol uzun olsun. Yenə üşüyürdüm. Əllərimi tutdu, bumbuz idim. Sonra köynəyinin qol düyməsini açdı, əllərini keçirdi, yenə düyməni bağladı. Əllərimi isitməyə çalışırdı. Bir əli ilə də məni qucaqlamışdı. Bilmirəm, özümdən asılı deyildi. Başqası olsaydı, onu heç yanıma da qoymazdım, nəyəinki, əllərimdən tutmağa... Amma Azər əllərimdən tutanda onu sevdiyimi ürəyimdə dəfələrlə təkrarlayırdım.

Onunla hər görüşümüz hər xırdalığı ilə yadımdadır. Noyabrın əvvəli idi. Hava günəşli idi. Azərin dərsi qurtarmışdı, məni gözləyirdi. Dərstdən çıxanda qapıdan yenicə aralanmışdıq ki, mənə dedi gəl bu gün gəzə-gəzə gedək, bayaq pulları uşaqlara verdim, pulum yoxdur. Mənim də yol pulum yox idi. Getdik parkda oturduq. O ki var söhbət etdik. Mənə ailəsindən danışdı. Bacısının oğlunu dəhşət çox istəyirdi. Bacısıoğlunun şəkillərini mənə göstərdi...

Bir dəfə biz dərstdə idik, o həyətdə tək oturmuşdu. Burak Kutun «Son bahar» mahnısına qulaq asırdı telefonda. Ondən yadımda qalmışdı ki, o bu mahnını xoşlayır. Biz parkda oturanda da mən telefonumda həmin mahnını qoydum. Mənə təəccüblə baxdı ki, sən hardan bilirsən ki, mən bu mahnı üçün ölürəm? Məni qucaqladı. Heç birimiz dinmədən sakitcə bu mahnıya qulaq asdıq.

Onun yanında olmaqdan böyük xoşbəxtlik yox idi mənim üçün. Hər gün, hər saat zəng eləyirdi. Kontur qurtaranda yanındakı uşaqların telefonu ilə zəng edirdi. Həyatımın ən şirin günləri idi. Bir gün həftənin bazar günü evdə idik. Onu görməmişdim, dəhşət darıxırdım. İşdən çıxacağı vaxtlar olardı. Bazar günü yarım sutka işləyirdi. Zəng elədi.

- Neynirsən?

- Heç bekarçılıqdı. Evdə təkəm, darıxıram...

- Mamagil hardadı ki?

- Bakıya gediblər.

Bir az fikirləşdi... Sonra yenə dedi:

- Gəlim sizə?

İnanmadım ki, bu sözləri o deyib. Onun bizdə nə işi var? Yenə də soruşdu:

- Mənim balam, nə olar gəlim də sizə!!! Gör artıq 2 gündü səni görmürəm. Qapını açacaqsan, səni görüb gedəcəm. İçəri girməyəcəm.

Nə deyəcəyimi bilmədim. Həm onu görmək istəyirdim, həm də ona heç cür yox deyə bilmirdim. Ona görə də razı oldum.

Gəldi. Qapını döydü, elə həyəcanlı idim ki, qapını açdım. İçəri girdi. Üzümdən öpüb görüşdü. Bir anlıq gözlərimə baxdı. Sonra başını qaldırıb evə göz gəzdirdi.

- Mənimçün maraqlıdı, sən evdə neyniyirsən? Harda oturursan, harda yatırısan?...

Güldüm. Dedim:

- Ay ürəyim, gör də.

Mənə baxdı, elə qapının ağzındaca, heç ayayqqabılarını da çıxarmamışdı, belimdən tutdu, sakit dinmədən məni öpməyə başladı. O hissləri yazmaqla izah eləmək mümkün deyil. 19 yaşım vardı. Həyatımın birinci öpüşü – sevdiyim insanın məni öpməyi... Heç cür etiraz eləyə bilmirdim. Yuxu görürdüm elə bil. Birdən özümə gəldim.

- Neynirsən? Sən elə buna görə gəlməyə can atırdın? Sənə bu, lazım idi? İstədiyini aldın, indi çıx get. Mən sənin üzünə necə baxacam?

Ağlamaq tutmuşdu məni. Pis olmuşdum. Elə bilirdim artıq mən pis qız oldum. Azər də pis oldu. Yenə məni qucaqladı.

- Sənin başın xarabdı? Elə şeyi niyə fikirləşirsən? Mən səni istədiyim üçün sənə yaxın olmaq istəyirəm. Səni istəməsəydim, heç bunu eləyərdim? Uşaqlıq eləmə, şirin balam, burda nə var ki? Qorxma.

Gözümün yaşını silib üzümdən öpdü. Onu heç içəri oturmağa da çağırmadım. Getdi.

Bütün günü qorxu içində oldum. Elə bilirdim ki, hamı onun məni öpdüyünü bilir. O, bütün gün ərzində mesaj yazdı, zəng elədi. Pis olduğumu görmüşdü axı... Səhər həftənin 1-ci günü idi. Dərsə gələn kimi həyəcanla Vəsiləni (10 günə yaxın onların qrupunda oxumuşdum, onunla çox yaxın rəfiqə olmuşdum) tapdım. Ona danışdım olanları...

O da feminist olduğuna görə bir az ağıl verdi.

Səhər məktəbdə də Azər könlümü almağa çalışdı. Dərsdə oturdum. Qapının ağzında durub elə hey mesaj yazırdı...

***

Neçə gün sonra yenə də onunla gedəsi oldum. Yolda mən onun xətrinə dəydim, yol boyu mənimlə danışmadı. Evə çatana yaxın onu öpdüm ki, gəl barışaq. Dedim, bir də səninlə dalaşmaq istəmirəm, səni çox istiyirəm axı...

Yenə mən həmişəki yerimdə - pəncərənin yanında oturmuşdum, pərdə də həmişə olduğu kimi bağlı idi. Bu dəfə də o yaxınlaşdı ki, mən də öpüm, barışaq... Nəyəsə barışdıq. Marşrutdan düşdük, mən bloka girənə qədər mənə baxdı, sonra işə getdi. Ondan ayrılıb evə gələndən, ta səhər onu görəyə qədər ancaq onu düşünürdüm. Onu necə sevirdim mən!!! Bütün varlığım qədər!!!

***

Birinci öpüşdən sonra artıq aramızda hədsiz yaxınlıq hiss edilirdi.

Mühazirə günü idi. Səhər tez gəlmişdim dərsə. Sinfə təzə girmişdim ki, Azər içəri girdi. Qapını əli ilə tutdu, məni qucaqladı, ikinci dəfə də onda öpdü. Hər tənəffüsdə də, məni tək görəndə öpməyə can atırdı.

Əvvəl öpüşündən qorxurdum, amma sevdiyim insanın öpüşü indi həm adi hal idi, həm də mənimçün qiymətli idi. Nə olur olsun, birinci öpüşümə xəyanət etməyəcəyimi bilirdim...

Ona necə xəyanət etmək olardı axı?...

***

Yenə istirahət günləri o biz tərəfdən keçib gedirdi işə. Hər gedəndə də soruşurdu ki, gəlirəm də sizə...

Noyabrın əvvəli idi. Mamağil qohumlarla rayona getmişdilər. Kiçik bacım da günorta növbəsində oxuyurdu. Dərstdə idi. Biz dərstdən tez çıxmışdıq. Yenə Azərlə gəlirdim. Yolda sözümlər tərs düşdü, yenə mən onun xətrinə dəymişdim.

Küsmüşdük. Evə çatana yaxın ona dedim:

- Gəl gedək bizə... Evdə təkəm bu gün. Onsuz da söhbətimizi qurtamamışıq. Mən evə çatıram. Sonra söhbət uzanacaq. Yenə dalaşacaq. Gedək, bizdə danışırıq. Bilmirəm nə ağılla bunu ona dedim...

Elə günahın ən böyüyü mənim özümdədi.

Nəysə... Mən qabaqda getdim, qapını açdım, paltarımı dəyişdim, o gəldi. İkimiz də dərstdən həm yorğun, həm də ac gəlmişdik. Mətbəxə keçdim, çay qoydum. Çay qaynayana qədər Azərlə söhbətimiz uzandı. O təkidlə deyirdi:

- Bax elə həmişə davanı salan sən sən. Niyə sənə yad nömrədən zəng gəlməli? Nə qədər çalışsam da onu inandıra bilmirdim. Günahım yox idi axı...

Sonra mən çay dəmləyəndə arxadan məni qucaqladı. Mən də onu qucaqladım...

Hər şey yaddan çıxdı...

Çay tökdüm, oturduq, yenə məni öpdü. Ac olduğunu bildirdim. Evdə hazır yemək yox idi. Kartof gətirdim. O məni qucaqlayırdı. Mən də onun üçün kartof qızardırdım. Biz çayı ayrı-ayrı stəkanlarda içmirdik. Mənim çaşkamda ikimiz bir içirdik. Yeməyi də. (Bu bizim birinci bir yerdə yemək yeməyimiz idi). Eyni boşqabda bir vilkayla yedik. Oturdu, bir az televizora da baxdıq. Onun ürəyinin səsinə qulaq asırdım.

- Canım, sənin ürəyin kiminçün döyünür?

- İndi sənin yanındayamsa, deməli ancaq səninçün döyünür...

Ürəyinin səsinə qulaq asdıqca elə bildirdim onun ürəyi də məni sevdiyini deyəcək. Amma heç o bir dəfə də olsun «Səni sevirəm» deməmişdi. Mən də özümü inandırmışdım ki, əsl sevən o sözü deməyə utanar, çəkinər. Yəqin o da məni əsl sevgi ilə sevir...

Onun yanında vaxt uçurdu. Özümü elə hiss edirdim, sanki evlənmişik. Eyni evdə yaşayırdıq. Məni çoxlu öpdü, ancaq bir söz dedi ki, - Səni istəyirəm... Bilmirəm, bəlkə də həyatımda mənə belə yaxın oğlan olmadığı üçün, bəlkə də onda uşaq ağılında olduğum üçün onun konkret nə istədiyini başa düşməmişdim. Elə bilmişdim məni çox istədiyini, sevdiyini deyir...

***

Zaman sürətlə gedirdi. Daha da yaxınlaşırdıq. Əsas o idi ki, mən haçan evdə tək olurdumsa, Azər bizdə olurdu.

12 noyabr idi. Yağışlı, tutqun hava. Anam bibim qızının toyuna - rayona getmişdi. 2-3 gün qalmalı idi. Yenə Azər bizə gəldi. Evdə hazır dolma var idi. Qazanın qapağını açıb soruşdu:

- Balam, acmışam, yeməyə nə var?

Onunçün yeməyi qızdırdım. Yedi, çay dəmlədik. Çox vaxt çayniki ona qaynadırdım.

- Mənim işim var ürək, sən çayniki qoy qaynasın!

- Mən nə bilim çayniki hara qoymaq lazımdı... Gəl də.

Məni işimi görməyə qoymurdu gəlib hey arxadan qucaqlayırdı.

- Gəl yanımda ol, səninçün darıxıram axı...

Onun bu sözləri nə qədər ürəkdən dediyini dəqiq bilmirəm. Amma dəqiq onu bilirəm ki, mən onun yanında olanda da, o məni öpəndə də, qucaqlayanda da onunçün çox darıxırdım. Məntiqlə o mənim yanımdadırsa, necə darıxa bilərdim axı?! Amma mən həqiqətən də onun yanında ola-ola onun üçün dəhşət darıxırdım. İçimdə narahatlıq, qorxu kimi qəribə hisslər vardı, özümə, ürəyimə yaxın buraxmaq istəməsəm də hiss eləyirdim ayrılığı. Çünki mənim kimi bir şəxs – lap körpəliyindən, uşaqlığından ürəyində sevinc duymayan bir şəxsə qəflətən belə sevinc qismət ola bilməzdi axı.

Bu dəfəki gəlişi onun bizə neçənci gəlişi idi, bilmirəm. Tamam başqa cür idi. Mən ona çay gətirməyə keçdim. O da arxamca gəldi. Qucaqladı, fincanımı əlimdən alıb stola qoydu...

Öpdü... Öpdü...

- Sən harda yatırdın?... deyib otağımın qapısını açdı. (Anam rayonda olduğundan səhər tənbellik edib yerimi də səliqəyə salmamışdım. Bu otaqda tək yatırdım.

Günümün çox hissəsi burda olurdum. Bacı balaca otaqda, anam isə digər otaqda yatırdılar). Yorğanımı kənara çəkdi... məni qucaqlayıb yatağa atdı. Onu mən də istəyirdim, ona heç cür yox deyə bilmirdim. Ondan çəkinmirdim də. Öpdü...

Öpdü...

- Mən səni istəyirəm... bəs sən?

Şirin bir yuxunun içindəydim...

- Hə... amma məni incidəcəysən...

- Narahat olma, səni incitməyəcəyəm...

Allahım bu nə idi, mən elədim? Hələ mənə tam çatmırdı elədiyim. Yuxudan oyandım sanki. Ağlamaq tutdu məni. O yenə məni qucaqlayıb gözümün yaşını sildi.

- Narahat olma, balam, hər şey yaxşı olacaq...

Artıq mən onun qadını idim.

O küləkli, soyuq noyabr günləri onların münasibətlərinə dəhşətli dərəcədə bir istilik gətirdi. Bu istilik nəfəslərini qarsadı... Odlu, adovla oynadıqlarından xəbərsiz olaraq onlar münasibətlərin ən epogey nöqtəsinə çatdılar. Hisslərdən yaranan sevgi ehtirasın qarşısında tab gətirə bilmədi...

Beləcə, sevənlərin həyatında yeni dönüm başladı. Utancaq görüşlərdən başlanan sevgi dolu günlər intim yaxınlıq münasibətlərinə keçdi...

Soyuq noyabr günləri qızgın, atəşlə dolu sevgi görüşləri ilə müşayiət olundu.

Ancaq bu alovun, atəşin içində səhv tutulan bir yolun bumbuz soyuqluğu da sezilirdi.

Bu soyuqluq Nərgizin bütün gələcəyini məhv edəcək, onun arzularını gözündə qoyacaqdı...

... Hələ ki, o, bütün bunlardan xəbərsiz idi. Hələ ki, onlar görüşməkdə idilər...

Keçək gündəliklərə.

***

«Bu, niyə belə oldu? Mən nə ağılla onun olmağa razı oldum?» Yerimin içində için- için ağlayırdım. O tək-cə məni sevsin, mənə xəyanət eləməsin, ayrılmayaq. Tək-cə qorxduğum ayrılmaq idi. İçimi bürüyən o ayrılıq narahatlıq qorxusu məni rahat

buraxmırdı. Onu itirməkdən qorxduğumçün, biz ayrılmayaq deyə gör mən nədən keçdim. Öz gələcəyimdən. Hər şeyimdən...

Ondan ayrılmamaq üçün oldu bu. Məni mən onu sevdiyim qədər sevsin deyə oldu bu.

Yenə gəlib məni qucaqladı.

- Canım, mənim olduğun üçün peşmansan?

- Yox, amma...

- Onda heç nəyi fikirləşmə, mən səni hamıdan çox istəyirəm. Sən mənim hər şeyimsən.

Azər getdi. Hələ də inana bilmirdim baş verənlərə. Axşama kimi də hər dəqiqə zəng eləyirdi.

- Özündən muğayət ol. Soyuq suda çox qalma. Çox nazik geyinmə. Eyvana çıxma...

Öz-özümə fikirləşirdim: Görəsən, bir az da olsun, peşmançılıq çəkmirəmmi? Yox! Sevdiyim insanın olmuşam. Dəqiq bilirdim başqasını sevməyəcəyimi. Ona görə də onun olduğumçün peşman deyildim. Həyatımda nə olur olsun, ondan başqası olmayacağına əmin idim.

Məktəbdə hər dəqiqə zəng eləyirdi. Təklil axtarırdıq. Bir-birimizin yanında olmaqçün. Hər fürsətdə öpürdük bir-birimizi.

Artıq dünyam dəyişmişdi. Mən onun idim. Onun olmuşdum. Bu söhbəti təkcə Vəsiləyə danışdım. O ki var deyindi. Hər şeydə məni günahlandırdı. Sonra köhnə dostum – hazırlıq vaxtından çox yaxın dostum Gülərə danışdım. Onun reaksiyası o qədər də qərribə deyildi. Bir az danlasa da, hardasa məni də başa düşürdü.

Mənə elə gəlirdi ki, Azər mənə daha da bağlanmışdı...

Yenə də təklil axtarırdıq. Bir gün yenə tək idim. Artıq onun bizə gəlməyi adi hal kimi idi. Elə bilirdim artıq evlənmişik. Həm də ki, evlilər necə olur ki? Elə bir evdə olurlarsa, əlaqələri varsa, bir yeyib, bir içirlərsə, evlilik bu idisə, bunların hamısı bizim də aramızda vardı. Gəldi bizə, yenə bir yerdə yemək yedik. Onun məndən çay istəməyi də mənə başqa cür xoş gəlirdi. Yenə də münasibətdə olduq. Bu hal artıq 4-5 dəfə olmuşdu aramızda. Bir dəfə də məndən soruşdu ki:

- Balam, bizim niyə uşağımız olmur?

- Artıq uşaq da istəyirsən?

- Hə niyə də ki, olmasın? Amma qız olsun.

O uşağı beynimə elə saldı ki, indi də uşaq xəstəsiyəm. Uşaqlarçün ölürəm. Öz uşağımın olmasını çox istəyirdim. Hələ o uşaq canımdan da çox sevdiyim Azərimdəndirsə, hələ gör onda necə olar...

Elə bil Allah özü şərait yaradırdı. Həftədə azı iki dəfə mən evdə tək olurdum. Mən tək olanda o mütləq bizə gəlirdi. Elə bilirdim o mənim ərimdi, işdən gəlir... Çox şirin hisslər idi. Artıq əlaqələrimiz çoxaldıqca içimi qorxu bürüyürdü. Nədənsə ən böyük arzum olsa da hamiləlikdən qorxurdum. Ürəyim bulanırdısa, nəse bir şey istəyirdimsə, ürəyimi qorxu hissi alırdı ki, artıq hamiləyəm. Hələ heç 20 yaşım da tamam olmamışdı, o uşaqla neyləyirdim? Həm də onun olmuşdumsa da, yenə ayrılıqla bağlı narahatlıq məni rahat buraxmırdı. Amma çalışırdım ürəyimə yaxın buraxmayım o hissləri.

Hər şey çox yaxşı idi. Gözüm ondan başqa heç kimi görmürdü. Özlüyümdə bir şeyə tam inanırdım ki, Azəri sevirəm, nə olur olsun ona xəyanət eləməyərəm, onu heç kimə dəyişməyərəm. Onun da məni sevdiyinə özümü inandırmışdım.

***

Dekabrın əvvəlləri idi. Bir yağışlı gün idi. Biz təcrübədə olmalı idik. Amma elə oldu ki, öncə texnikuma gəlib ordan gedəsi olduq. Yağış yağırdı, həyəət düşüb müəllimi çağırmalı idim. Üzümü çevirəndə gözlərimə inanmadım.

Azər, yanında bir qız, o qızın da rəfiqəsi yanında... Heç nə demədim. Mənə əvvəllər söz arasında demişdi ki, bizim qohumluqda bir qız burda oxuyur, onu mənə tapşırıblar, arada ona nəzarət eləyirəm.

Düzdü, qışqandım, amma özümü sındırıb heç ona zəng də eləmədim. Heç özümü də inandırmadım ki, o məni aldadar. Elə şeyi ağılıma da gətirmədim. Ona gözüyumulu inanırdım. Bir saatdan sonra özü zəng elədi.

- Neynirsən, balam? Dərstdən çıxanda mənə deyərsən, sizi gəlib götürərəm.

Saat 3-də dərsimiz qurtardı. Yenə əvvəlki kimi yolumuzu uzadaraq marşrutla gedirdik. Soruşdum ki, o yanındakı qızlar kim idi, heç mənim tərəfə də baxmadın.

- Canım, sənə demişdim də, qohum qız, bax o qız idi, məndən xahiş elədi ki, xalasıgilə aparım. Görmədin, qrup yoldaşı da yanında idi? Bəs sən nə fikirləşmişdin?

- Heç. Bilirəm ki, sən mənə xəyanət eləmərsən. Həm də elə çirkin qızla. İncimə qohumunuz da olsa heç də gəşəng qız deyil. Mən ondan həm şirinəm, həm də qəşəng. Elə deyil ki?

- Sən mənim şirin balamsan, mən səni çox istəyirəm.

Hələ də yağış yağırdı. Biz marşrutda oturanda əl-ələ tuturduq. Mini yubkalı bir qız marşrut gözləyirdi. Həmişə mən oturduğum tərəfin pəncərəsini bağlayan Azər gözücu o qızı gördü. Biz ən arxa tərəfdə oturduğumuz üçün arxa pərdəni aralayıb o qıza baxmaq istəyirdi. Mənə baxıb şirin-şirin güldü. Guya zarafat edir. Sonra üzünü çevirib yenə də pərdəni aralamağa çalışdı.

Əlini bərk tutub biləyindən yuxarıda dirnaqlarımla qollarını çimdiklədim.

Qışqırdı...

- Neyləyirsən, incidir axı?

- Qıza baxacaqsan?

- Yox. Nə olar çimdikləmə.

Əlimi çəkən kimi güldü, məni yenə, guya, hirsələndirmək üçün arxa pərdəni aralamaq istədi. Bu dəfə qoluna girib dirsəkdən büküş yeri çimdiklədim.

- Aaaa. Eləmə də...

Düzdü, qız artıq çoxdan başqa marşruta oturub getmişdi. Amma mən onu qışqanırdım. Onu heç kimlə paylaşmaq istəmirdim. Ona heç kimin baxmağını istəmirdim.

***

Neçə gün keçdi. Onda bizim sinif əsas korpusun 2-ci mərtəbəsində idi. Pəncərədən həyəət baxırdım. Sonra qızlar gəldi. Başım onlarla söhbətə qarışdı, üzümü çevirib həyəət baxanda o qızla Azəri o biri korpusa gedən gördüm. Lap hirsələndim. Bu dəfə Azərə zəng elədim.

- Deyəsən, artıq hər səhər, günorta o qızı sən aparıb gətirirsən hə?

- Nə danışırısan? Dəlisən? O mənim qohumumdu, dedim də sənə. Sadəcə yolda gördüm. Salamlaşdıq.

Ona inanırdım. Mənim onu sevdiyim kimi, onun da məni sevdiyinə inanırdım. Susdum ki, eybi yox, qohumdur, söz verib. Mənə heç nə bildirmirdi. Amma hərdən günorta dərsdə olmurdu, telefonu da kodda olurdu. Soruşanda da deyirdi ki, işdə oluram, o vaxtlar telefon işlətməyə icazə vermirlər.

Günlər keçirdi. Onunla demək olar ki, yaşayırdıq. Dekabr davam edirdi. Problemimiz yox idi. Zaçotlar başladı. Bizim pulumuz yox idi. Anama deməyə çəkinirdim. Ona görə də özüm oxuyub heç olmasa bəzi fənləri özüm vermək istədim. İlk zaçot idi. Səhərə kimi yuxusuz qalıb zaçota hazırlaşmışdım. Elə həyəətə düşürdüm ki, müəllimi tapım, birdən...

Gözlərimə inana bilmədim. Beynim dondu, o anda heç nə fikirləşmədim... Azər həmin qızın belindən tutub bir kənarda durmuşdu. Bəlkə də elə bilirdi ki, mən dərsə gəlməmişəm. Onların yanlarından keçdim ki, görüm Azər gözlərimə baxa biləcəkmimi? Baxdı da. Gözlərimi çəkmədim, üzünə baxıb yanlarından keçdim. Qayıdanda isə yenə gördüm ki, qızın əlindən tutub getdilər. Sinfə necə qalxdığımı bilmədim. Çox pis, inanılmaz dərəcədə pis halda idim. 1-2 saat keçdi. Azər sinfimizin yanında durub mənə baxırdı. Bu dəfə isə onun üzünə də baxmadım. Evə gəldim, zəng elədi, cavab vermək istəmədim. Amma nə deyəcəyi, hansı üzlə hansı bəhanəni, hansı açıqlamanı söyləyəcəyi çox maraqlı idi. Cavab verdim, bircə onu dedi ki, səni bir də o halda görmək istəmirəm.

- Səncə, bu halı kim yaratdı?

- Balam, uzun söhbətədi, sənə izah eləyəcəm.

Artıq mən qərarımı da vermişdim. Onu son dəfə görüb, ayrılacağımı deyəcəkdim. Amma yenə də ürəyimdə ona inam qalmışdı. Bəlkə də gördüklərimə inanmaq istəmirdim. Səhər dostu Muradı görən kimi yanına qaçıb soruşdum?

- Murad, qaçaş, qurban olaram düzünü de. Azərin yanındakı o qız kim idi?

Murad bir az fikirləşib gülümsədi və dedi:

- Aa, bəs nə yaxşı Azər deməyib? O, qızı - Tahirəni deyirsən də. O qız Azərin istədiyi qızdı. 2 ildə bir yerdədilər.

Yenə inanmaq istəmirdim.

- Nə danışırısan? Axı o qız eybəcərdir. Qəşəng də deyil. Azər onu sevə bilməz axı!

Murad yenə gülümsədi:

- O sənənin gözündə elədi.

Demək, Azər – mənim təslim olduğum, sevdiyim Azər məni aldadırmış?

Günorta dərsdən çıxmağa az qalmış ona zəng elədim ki, görüşək, sənə sözüm var. 26 dekabr olardı, səhv etmərsən. Soyuq, amma günəşli hava... Üzü aşağı yol var, dənizə tərəf, orda, düz yolda, ortalıqda skamyalar var. Oturduq. Mən başladım...

- Nə olar, üzümə bax, de də. Məni heç sevmədin? Sənənin elədiyini ya o adama eləyərsən ki, o adama nifrət eləyirsən, ya da o adam sənənin üçün heç kimdi. Sən də belə elədin, niyə? Onu sevirənsə, bəs niyə ona xəyanət elədin? Bəs məni niyə yarı yolda qoydun? Artıq mən sənənlə heç danışmaq da istəmirəm. Ürəyində başqası olan adamın mənim yanımda nə işi var? Mən nəyəm ki, sənəninçün?

Özümü saxlaya bilmədim. Mən başımı aşağı salıb ağlayıram, Azər əyilib üzümə baxır, gözümün yaşını silirdi...

- Mənə bax, sən mənə görə ağlayırsan? Dəlisən ee. Ağlama heç kimə görə. Sənin göz yaşına dəyməz. Mən ona söz vermişdim. Ona görə ayrıla bilmirəm. Əgər o olmasaydı, mən səninlə axıra kimi gedərdim. Arxayın ol, həmişə gözüm üstündə olacaq. Nə problemin olsa, mənə de, bizim aramızda olanlar da ki, elə bizim aramızda qalacaq. Söz verirəm! Mən həmişə səni axtaracam.

Dinməz-söyləməz durub evə yollandım. Çünki, deyiləsi nə sözüm olacaqdı ki? Birinci dəfə idi ki, o adımı çəkirdi. Mən yolu keçirdim, artıq danışmırdım. İçimdə ağlayırdım, arxadan çağırırdı:

- Nərgiz... Nərgiz...

Çevrilmədim, gəlib qolumdan tutdu.

- Nə olub sənə... yaxşısan? Piyada getmə.

Məni maşına mindirdi. Evə çatana qədər də zəng elədi... Ancaq mən telefonu götürmədim...

... İlahi, necə də asan, necə də rahatca sivişib aradan çıxdı. Məni qızlıqdan, vüqar və namusdan məhrum edən, mənə bir dünya izzət və acı yaşadan bu bəni-insan necə də əziyyətsiz özünü təmizə çıxardı: «Mən ona söz vermişdim. Ona görə ayrıla bilmirəm. Əgər o olmasaydı, mən səninlə axıra kimi gedərdim...»

Niyə axı hər şey belə oldu? Niyə belə sındırdı, alçaltdı məni? Yolunda hər şeyə hazır olduğum, uğrunda ölümə belə gedəcəyim, ilk və son sevgim olan birisi niyə bu qədər zalım və vecsiz çıxdı?

Ağlayırdım, hönkürürdüm... Heç cür sakitləşə bilmirdim. Hər şey birandaca məhv olmuşdu. Gözəl bir toy mərasimində gəlinlik libasında oturmaq, ailə qurmaq, uşaq dünyaya gətirmək, ana olmaq... Gör bir, gənc bir qız üçün ən ideal, ən gözəl sayılacaq neçə-neçə arzularımdan məhrum olmuşdum...

Göz yaşlarım telefonumun üstünə tökülürdü. Onun zəngi isə artıq kəsilmişdi...

Sevgi və nifrət... Vüsal və həsrət... Qovuşuq və ayrılıq... Əks qütblər. Bir-birindən doğan və bir-birini məhv etməyə hazır olan əks qütblər...

Onların sevgi dolu günləri də sona çatdı, əli qılınclı ayrılıq bir anda araya girib hər şeyi doğram-doğram etdi.

Bəzən insan oturub öz həyatını saf-çürük etmək məqamına çatanda dəhşətə gəlir.

Bir ömür üçün yəni bu qədər səhvlər etmək olarmı?

Nərgiz Azərin həyatına ona sevgi bəxş etmək, onunla xoşbəxt bir ailə qurub ana olmaq üçün girmişdi. Ancaq Azər Nərgizin həyatına sadələvh bir qızı aldadıb bədbəxt etməkçün gəlmişdi... İndi Nərgizçün həyat bitib. Azərçünsə əvvəlki axarı ilə davam edir...

Bu gün cəmiyyətimizdə nərgizlər və azərlər yetərincədir. Hər gün bir nərgizin səhvindən bir azər yaranır...

Səhvləri görmək azdır. Onlardan nəticə çıxarmaq lazımdır. Nəticə çıxaranlar, hər halda uduzmurlar. Növbəti addımlarını atanda ehtiyatla atırlar. Nəticə çıxara bilməyənlər isə bədbəxt olurlar...

Gündəliklərə qayıdaq...

Dərd ortağım, sevimli günlüyüm. Artıq neçə vaxtdır ki, yaza bilmirdim...

Yenə təkəm, onsuz da elə bu yazıq ürək təkdi də...

Həyatımda olanlar, başıma gələnlər mənə rahat qoymur. Çox narahatam. Bu gün yenə adi gündür, dayımgildəyəm, Bakıda. Günortadı, istidi, uşaqlar həyətdədir. Dayımın yoldaşı yemək bişirir, dayı işdədi, mən də indi pəncərənin yanında oturmuşam.

Sevimli günlüyüm, sənə hər gün bu maraqsız ömrümdə nələr baş verdiyini yazmaq istərdim. Elə anlar olur ki, çox zəif olduğumu başa düşürəm. Çünki olanlardan qaça bilmirəm. İndi də eyni vəziyyətdəyəm. O olanları tam olaraq açıq-aydın heç kimə deməmişəm axı... Ona görə ağılımdan keçəndə də dəli oluram. İndi elə vəziyyətdəyəm ki, artıq mənə maraqlandırmır, qorxutmur ki, mənim dəftərim kiminsə əlinə keçər... Mən də insanam axı... Mənim hisslərim, yəni heç kimi maraqlandırmır?! Kaş mən də yazar olaydım, başıma gələnləri yazardım, minlərlə insan oxuyub nəticə çıxaraydı... Ancaq eybi yox, mən də ürəyimi bu dəftərimə, sevimli günlüyümə, dərd ortağıma yazaram.

***

25 may idi, praktikaya çıxırdıq. Zaçotlar tam qurtarmamışdı. Anam xəstə idi. Həm ürəyi pis ağrıyırdı, həm də təzyiqi onu çox narahat edirdi. Qızası evdə vəziyyət çox pis idi. Pulumuz da yox idi. Həm də ki, pul hardan olsun?! Atamın vəfatına görə ayda 100 manat pensiya alırıq. O pula kommunal borclar, yeməyimiz, geyimimiz, evə lazım olan nə varsa, hamısı - mənim, anamın yol pulum, bacımla mənim məktəb xərclərimiz ödənirdi. Heç bir qohum bir dəfə də maraqlanmırdı ki, biz necə dolanırdıq... Dayım, hələ mənə böyüdən dayım da elə də çox maraqlanmır. Təkcə illik təhsil haqqını 210 manatı verir. İstəsəm, bilirəm ki, heç vaxt yox deməz, amma istəyə bilmirəm...

Praktika vaxtları idi. Zaçotların da yarısı qalmışdı. Starostamız pul tələb edirdi. Mən evə gəlib evdəki vəziyyəti görürdüm, anama da yazığım gəlirdi. Pul istədiklərini deyə bilmirdim. Hardan tapacaqdı ki? Gedib ən yaxşı halda o da kimdənsə borc alacaqdı, sonra da o 100 manat pensiyadan çox şeyə qənaət edib pulu qaytarmaq məcburiyyətində qalacaqdı... Artıq axırıncı semestr idi deyə zaçota hazırlaşmağa vaxt vermədilər. Təkcə tarix dedilər ki, bu tarixdə bu fənnin zaçotu yekunlaşmalıdır. Çox ələcsiz qalmışdım. Səhərə kimi Allahıma yalvardım ki, möcüzə yaratsın. Səhərin açılmağından qorxurdum. Starosta zəng eləyəcək – şöbə müdirinin yanına çağıracaqdır, danlamağa. Neyniyəcəkdim...?

Gecə idi. Anam çox ağrıyırdı, yatmışdı. Bacı da yatmışdı. Yerimin içində oturub ancaq fikirləşirdim ki, sabah neynəyəcəm?

Mənə dost deyən, həmişə yanındayam deyən, bir süfrədə çörək kəsdiyim Şəhla yadıma düşdü, qərara gəldim ki, ondan istəyim. Mesaj yazdım ki, səhər mənə 50 manat gətirə bilərsən? Günortaya dayıya zəng eliyəcəm, dəqiq bilirəm verəcək. Amma səhər mənə 50 manat ver, şöbə müdiri ilə üzülüşüm.

Şəhladan elə reaksiya gözləməirdim. Yazdı ki, pulumuz yoxdu, mama əlində olan pulu qonşu istədi, ona verdi.

Mən ağlamayım, bəs kim ağlasın mənim günümə? Yenə yazdım ki, bacı qurban, sən (sevgilindən) istəyə bilməzsən? Günortaya 100 faiz qaytaracam. Sadəcə, səhərə lazımdır.

Yazdığı o oldu ki, sənə görə sevdiyimdən pul istəyə bilmərəm, başqasından tap.

İstəyəcəyim kim ola bilərdi, onu fikirləşirdim. Əliyə (Azərin dostu) mesaj yazdım - dedi ki, vallah bu gün imtahanlara verdim.

Ağlıma gələn inandığım axırıncı adam Ramil (o da Azərin yaxın dostu idi) oldu. Ona yazan kimi dedi ki, o nə sözdür, problem deyil, səhər imtahanda gəl götür, o biri imtahanın pulunu verərəm sənə.

Rahat oldum. Səhər Ramildən pul aldım (yerin dibinə girsəydim, bundan yaxşı idi). Pulu starostaya verdim, canım qurtardı. İndi dayıya zəng eləməliyəm. Bir yandan isə səfeh şeyləri fikirləşirəm. Fikirləşirdim ki, Azər məni sevsəydi, maraqlanardı mənim problemlərimlə. Amma mən Ramillə söhbət eləyirəm, gəlib maraqlanmır da ki, biz nə danışırıq. Hələ də nəyəsə ümid edirdim. Hər şeyin bitdiyini bilə-bilə.

***

Bu arada məni bütün varlığı ilə sevən Sabir əsgər getdi.

O hərdən zəng eliyəndə demək olar bəhanələr tapırdım ki, zənginə cavab verməyim. O, elə bilirdi onun yolunu gözləyirəm. Vallah, neçə dəfə olub ki, sevmədiyimi bildirmişdim ona. Amma mən Azəri sevdiyim kimi o da məni sevirdi. Məsələn, anam da bilirdi, üzümə vururdu ki, Sabirə ərə gedəcəksən.

Nəyəsə... Günorta dayıya zəng elədim pul istəməkçün. Dayıya zəng çatmadı.

Dayımın yoldaşıyla danışdım, dayını soruşdum, səsi tutqun idi.

- Nərgiz, dayı Moskvaya, mal verməyə gedib, artıq 3 gündü. Uzağı bir həftəyə qayıdar.

Telefon əlimdə donub qalmışdım. Axı Ramilə söz vermişdim ki, pulu çatdıracam. 2 gün də keçdi. Onların imtahanıydı, dayıdan xəbər yox, anam xəstə, evdə heç 5 manatımız da yox idi.

Səhərə kimi için-için ağlayıb Allahımdan kömək istədim. Anam hər namaza duranda məni oyaq görüb mətəl qalırdı ki, sən niyə oyaqsan? O pis olmasın deyə, ürəyi onsuz da ağrıyır, ürəyinə götürməsin deyə min bəhanə gətirirdim ki, narahat olmasın.

Səhər ağlıma gələn, axırıncı ümidim “səninçün canımı da verərəm, ölərəm” deyən Pərviz oldu. O dərhal razı oldu, yarım saata çatdıracam söylədi. Çatdırdı da.

- Öz pulumdu, sənə qurbandı, haçan olar, onda qaytararsan.

Tez getdim Ramilin pulunu qaytarmağa. Pulu qaytarandan sonra xeyli rahatlaşdım.

Aradan 1 həftə keçdi. Mənsə günü-günə satırdım ki, dayı gələcək. Yenə zəng elədim, dayımın yoldaşı yenə pis idi. Az qala ağlaya-ağlaya söylədi:

- Ona zəng çatmır, artıq 10 gündən çoxdur ki, zəng çatmır. Burda aləm qarışıb birbirinə. Gecə-gündüz ağlayıb dua eləyirik ki, başına pis şey gəlməsin.

Bir səhər gördüm Pərviz mesaj yazıb ki, bəlkə borcunu qaytararsan, mənim pula ehtiyacım var...

Öləydim də bu günü görməyəydim kaş ki.

Zəng elədim Pərvizə, onun səs tonu heç vaxt yadımdan çıxmazdı. Ondan vaxt istədim, izah elədim, o isə mənə heç qulaq da asmırdı. Hər dəqiqə zəng eləyib qışqırırdı ki, pulumu çatdır. Bir axşam yenə zəng elədi. Elə bil mənə yalvaran, ünsiyyət qurmaq üçün dəridən-qabıqdan çıxan, bir xoş söz eşitmək üçün boynunu burub gözləyən Pərviz heç həyatda olmamışdı. Mən axı indi ondan asılı idim...

- Nərgiz, mən bilmərəm. Pulu çatdır. 1 gün vaxt verirəm sənə.

- Pərviz, qurban olum gözlə, dayı gələcək, elə həmin gün qaytaracam. İndi mən hardan tapa bilərəm axı. Heç kimim yoxdur, ona görə sənə əl açdım da.

- Mən bilmirəm, get özünü sat, neyniyirsən elə, pulumu qaytar.

Allahım, mən bu sözləri də eşitdim, necə götürdüm, necə dözdüm bəs?

Yadıma mənə I semestrdən eşq elan eləyən Sübhan düşdü. O da Pərviz kimi dalımcə düşür, mənə yalvarırdı. Əlacım yox idi. Dayı gələnə kimi o pulu tapmalı idim. Onun nömrəsini yığanda rəqəmin birini səhv yığmışam, xəbərim olmayıb, başqa nömrəyə zəng gedib. Ancaq cavab gəlmədi. Yenə gecə boyunca ağlayıb Allahdan möcüzə yalvarırdım. Gecənin bir vaxtında zəng gəldi, ağlayırdım, bu, demə hiss olunurmuş. Yad adam idi. Mehriban səsle dedi:

- Xanım, bu nömrədən zəng gəlib.

- Aa, bağışlayın, yəqin rəqəmləri səhv salmışam, səhv düşmüşəm, bağışlayın!

- O nə söhbətdi. Olan şeydi.

Əlaqəni kəsdim. Aradan yarım saat keçərdi. Yenə zəng elədi.

- Xanım, sizin səsini pis gəlir, nəşə olub?

Məni ağlamaq tutdu yenə.

- Yox, heç nə...

- Xanım mən də təkəm, dərdinizə ortağ ola bilərəm. Bəlkə bir köməyim dəyə bilər. Özümdən asılı olmadan ağlaya-ağlaya ona danışdım olanları.

- Siz elə 50 manata görə belə dərd çəkirsiz? Mənim adım Osmandır, Razində işləyirəm, səhər gəlib məndən götürün. Heç borc da vermirəm. Sizə bağışlayıram. Bu nə böyük puldur ki? Mən sizi sabah gözləyirəm.

İnana bilmirdim. Yəni, Allahım mənə möcüzəni göstərdi? Gözləmədiyim, tanımadığım birisi yaxşılıq edəcəkdə mənə?

Səhər tezdən durub Bakıya getdim. Razində heç vaxt olmamışdım, odur ki, ümumiyyətlə tanımırdım, ancaq tapdım, soruşa-soruşa. Əlacım nə idi axı...?

Pərvizin zəngləri, mesajları susmurdu. O oğlan da məni tapdı. Kök, sarışın oğlan idi, dostu da vardı yanında. Özümü necə hiss elədiyimi fikirləşmək də məni dəli eləyir. Orda, mən belə başa düşdüm ki, marşrutların axırıncı dayanacağı kimi bir yer idi. Çox marşrutlar var idi. Sürücülər yerlərini dəyişirdilər. Məni apardı kafe kimi bir yerə. Amma heç kim yox idi. Dedi ki, indi çay gətirəcəklər. Başımı qaldırmağa da utanırdım. Oğlan bir az keçdi, qapını içəridən bağladı. Mənə yaxınlaşmaq istədi. Qorxdum, çəkildim bir küncə. Üstümə qışqırdı ki, soyun, mənimlə olmalısən.

Ağlayıb yalvardım, ancaq qulaq asmır, üstümə qışqırırdı:

- Burda sən səsini heç kim eşidib gələn deyil, özünü yorma. Burda ancaq ikimizik.

Çox qorxurdum. Titrəyə-titrəyə diz çökdüm onun ayaqları altına, yalvardım ki, mənə heç nə eləmə, qoy çıxıb gedim.

Qulaq asmaq istəmirdi.

- Sən qəhbə deyilsən? Burda nə işin var? Ya mənimlə olacaqsan, ya da indi səni elə döyəcəm ki, yerində qalacaqsan.

Biz bəzən başqalarına qarşı olduqca biganə oluruq. Halbuki kiçicik bir diqqətimiz, azacıq qayğımız kimisə böyük faciədən xilas edə bilər. Niyə beləyik?

Nərgizin başına gələn oxucularımızı çox təsirləndirir. Zənglərin, SMS və e-maillərin ardı-arası kəsilmir. Hamı talenin sərt zərbələri qarşısında tək-tənha qalmış bu zavallı qızcığaza öyüd-nəsihət vermək, nədəsə yardımçı olmaq istəyir... Ancaq vaxtında onun hansı çətinliklərlə üzləşdiyini bilə-bilə heç kəs ona kömək əli uzatmadı. Kişilik adına ləkə gətirən bəzi alçaqlar isə onun köməksizliyindən istifadə etməyə çalışdılar... Səhvən bir telefon nömrəsi yığıb tanımadığı şəxsin təkidli xahişindən sonra başına gələnəri danışan Nərgiz həmin şəxsin ona köməklik göstərəcəyindən çox sevindi. Yaxşılığa və xeyirxahlığa həsrət qalan Nərgiz bu qəfil yaxşılıq təklifindən hədsiz sevinc duydu. Sən demə, bu şəxs onun insanlara olan inamının son zərrəciklərini də alt-üst etmək istəyirmiş...

Dəftərlərə qayıdaq.

Gözümün yaşına, sözlərimə fikir vermirdi. Birdən bayaq onun yanında olan oğlan qapını döydü. Bu, özünü itirdi, qapını açmağa getdi. Mən də bir küncə sıxılıb yenə Allahıma yalvardım ki, mənim ondan canımı qurtarsın. Oğlan ona nə dedisə, bu getdi, dostu qaldı otaqda. İndi də ona yalvardım. Dostu soruşdu:

- Sənin burda nə işin var? O sənə heç nə eləmədi? Bu cür qəşəng qızsan, burda nə gəzirsən?

Ağlayırdım söz tapmırdım.

O məni yola saldı, Sumqayıta ağlaya-ağlaya qayıtdım.

Artıq iyulun 2-si idi. Yol boyu Pərvizin zəngi susmurdu. Mesaj yazdı ki, "Almalı"nın yanında səni gözləyirəm. Pulu qaytarmalısan...

Həmin günlərdə qızlarımız bəzənib gələndə, deyib-güləndə, mən qıraqda oturub borcumu fikirləşirdim. Hər gün dəniz qırağına gedirdim. Nəsimi parkından düz aşağı düşəndə orda qayalıqlar vardı. Sağ tərəfə gedəndə isə dənizin 1-2 metr içində tək daş vardı, orda oturub, dizimi qucaqlayıb, başımı əllərim arasına alıb saatlarla fikirləşirdim, çıxış yolu axtarırdım, ağlayıb dənizə dərdimi danışırırdım. Bu yerə vaxtı ilə Azərlə gələrdim. Bir dəfə qoca nənə, baba vardı. Baba mənə dedi:

- Ay qızım sənə nə olub? Üzündən dərd yağır, niyə dənizin ortasında tək oturmusan? Nə dərdin var?

Cavab verə bilmədim...

İndi mən dənizə nifrət edirəm. Dəniz qırağında axşamacan ağlamışam. Allahım, atam olsaydı, belə olmazdı axı. Sən niyə bizi belə çarəsiz qoydun axı. Tələbəliyi elə arzulayırdım ki. İndi qızlar səhər geyinəcəyi paltarını fikirləşirdilər. Onların dərdi geyimləri, makiyajları, sevgililəri idi. Mənimsə elə şeyləri fikirləşmək imkanım yox idi. Mən ancaq borcumu fikirləşirdim...

Avtobusda yanımda bir kişi oturmuşdu. Mənə baxdı:

- Niyə ağlayırsan?

Dinmirdim.

Kartını mənə uzadıb dedi: - Ağlama, sənə necə kömək eləyə bilərəm? Mən şirkətdə işləyirəm. İstədiyən vaxt zəng elə mənə, kömək olaram.

Mən ona bir kəlmə söz də demədim. O danışdı, kartını qoyub düşdü. Mən də düşəndə Pərviz məni tutdu. Hələ hava açıq idi. Pərvizə yalvarırdım ki, 1-2 saat vaxt versin. Mən üzümü çevirən kimi gördüm ki, Pərviz bizə gedir. Biz də "Almalı" tərəfdə qalırıq axı... Yalvardım, ağladım. Cəmi 1 saat yarım vaxt verdi. Çarəsiz evə getdim.

Sabir zəng elədi, sən demə, əsgərlikdən qayıtmışdı. Söylədi:

- Pəncərəyə çıx, gəlmişəm.

Heç evlərinə də getməmişdi. İlk öncə mənə görməyə gəlmişdi. Sumqayıtda əsgər yoldaşı vardı, gecə orda qalacaqdı. Anam onun üçün yemək hazırladı. Mənimsə fikrim saatda idi. Bu narahatlığımı Sabir də hiss eləyirdi. Demək olar ki, onların ailəsi ilə bizim ailəmiz bizi sözlü bilirdilər. Həm də ki, Sabir əsgərlikdən gələndən sonra uzağı 1 aya toyumuzun olacağını xəyalında qurmaqda idi.

Anama dedi:

- Xala, icazə versəydiz, Nərgizi oğurlayardım... Söhbətim var.

Anam icazə verdi. Evdən çıxdıq, narahatlığımı görürdü, soruşdu sənə nəse olub, niyə danışmırsan? Uzağı bir aya, bir ay yarım sən mənim qadınım olacaqsan.

Aramızda sirr olmasın. Nə olub, mənə deyə bilərsən?

Nəsimi parkının içiyə keçib dəniz kənarına tərəf yollandıq, Pərvizə borcum olduğunu danışdım. Pərvizin telefon nömrəsini götürdü. Ona zəng elədi. Çağırdı, pulunu qaytardı.

Pərviz onu qırağa çəkdi, nəse söhbət elədilər. Pərviz getdi, Sabir heç nə olmamış kimi dedi ki, gedək oturaq, söhbət eliyək. Nəsimi parkından aşağı - dənizə tərəf gedən yolda sağ tərəfdə ağaclar vardı, onların arasında bir ağac qırılıb uzanmışdı. Skameyka kimi idi. Mənzərəsi də qəşəng idi. Oturduq orda. Hava qaralmışdı. Sabir onu tanıdığım gündən bu günə kimi birinci dəfə idi əlimdən tutdu. Dizlərini yerə qoyub danışdı:

- Nərgiz mən səni gördüyüm gündən – artıq 6 ildir ki, səni sevirəm. Sən mənim hər şeyimsən. Nə olur olsun, mən səndən ayrı qala bilmirəm. İndi bizim həyatımızda qoy təzə səhifə açaq. İkimizə aid ailəmiz olsun. Sənin ən sevdiyən adları, mənim ən sevdiyim adları uşaqlarımıza qoyaq.

Sabirin ən böyük arzusu oğlunun adını «Fəxri» qoymaq idi. Mənim isə ən sevdiyim adlar Milana, Nihat, Rauf, Renatdı.

Sabir mənə Pərviz söhbətinə görə də çox danladı, dedi onu hardan tanıyırsan, belə bir işin vardı niyə mənə demirdin...

Ona qulaq asırdım. Ancaq utandığımdan üzünə də baxmırdım.

Məni gətirib evə qoydu.

Allahım, sənə qurban olaram. 1 ay idi ki, bəlkə mən yuxuya həsrət idim. İndi rahat yata bilərdim. Sabirə mesaj yazdım, telefonu söndürüb yatdım. Səhər 3 iyul - birinci imtahanım idi. Çox rahat idim. Bütün problemlərimin həll olunduğunu düşünürdüm.

Səhər imtahana getdim. İmtahanın axırına yaxın anam zəng elədi.

- İmtahandan çıxmısan, tez ol gəl evə.

- Nə olub ki, ana, az qalıb gələcəm.

- Yox dur gəl, vacib işim var.

Tez gəldim evə. Sabir bizdə idi. Hər şeyi anama danışmışım. Pərviz onu qırağa çəkəndə deyibmiş ki, Nərgiz indi Bakıdan gəlirdi. Hardan gəldiyini heç kim bilmir. Qohumugilə getsəydi, pul alıb gələrdi də. Demək başqa yerə gedib. Ağıllı qız özbaşına Bakıya gedib gəlməz.

Sabir anama danışmış, anam da dəli olub, mənə tez evə çağırır. Sabirin gözlərinin içinə baxdım. Axı, axşam mənə evə qoyanda demişdi ki, bu, bizim ikimizin

sirrimiz olacaq. İnandığım Sabir də mənə qarşı bu cür alçaqlıq etdi. Ona qəhərli səsle söylədim:

- Sənə deməyə söz tapmıram. Sənə nifrət edirəm. Sən belə tutdun sözünü? Səni görmək istəmirəm.

Evdən çıxdım. Yenə ağlar günlərim başladı. Gözümə heç nə görünmürdü. Elə onu fikirləşirdim ki, özümü öldürəcəm. Bir aptekə girdim. Yadıma düşdü ki, mən uşaq olanda eşitmişdim ki, qonşumuz uksus içib ölüb. Orda uksus olmadı. Heç bilmirdim ki, harda satılır. Yoldan 2 qadın keçirdi. Soruşdum, dedilər marketdə olur. Marketlərin birindən uksus aldım. İndi onu açmaq lazım idi. Satıcıya dedim aç. O gördü ki, ağlayıram, pisəm, açmadı. Çıxdım, meyvə satan oğlana verdim, açdı. Xəstəxananın yanında qaçqınların qaldığı evlər var. Orda 2 mərtəbəli evlərin birinin blokunda oturdum ki, görənlər olmasın.

Allahıma yalvardım:

- Allahım, sən özün günahımı bağışla, bezmişəm. Heç kimin üzünə baxa bilmirəm. Mənə ölüm ver.

İçdim. Fikirləşdim ki, axıradək içməliyəm ki, təsiri olsun. Öyümə tuturdu, ancaq dözürdüm. İçdim, halsızlaşdım. Bu vaxt Şəhla zəng elədi. Nə qədər oturdum orda, sonra zəngə cavab verdim. Artıq səsim çıxmırdı. Sanki səs tellərim yanmışdı.

Şəhla qorxdu. Harda olduğumu soruşdu. Bir təhər dedim, gəldi.. Danışa bilmirdim, su istəyirdim. Yıxıldım. Sonra baş verənlərdən xəbərim olmadı. Şəhla oradakı adamlardan xahiş edərək məni xəstəxanaya aparıb. Orada adıma, telefon nömrəmi yazıb mədəmi yuyublar. Sonra ayıldım. Məni evə gətirdilər. Anam Şəhlanı yanımda görüb şübhələndi. Özüm isə hələ də halsız idim. Şəhla dedi ki:

- Xala, nə olub bilmirəm, amma Nərgiz uksusu içib, özünü öldürmək istəyib.

Anamın o baxışı yadımdan çıxmaz.

- Nərgiz, sən özünü öldürürdün? Niyə? Səni bu yaşa kimi bunun üçün böyütmüşəm? Niyə ölmək istədin axı?

Cavab verə bilmirdim. Anam həyəcanla nənəmə zəng elədi. Sonra məni Bakıya apardılar. Ağzımın içi yanmışdı.

Xalagilə həkim gəldi. Sistem qoşdular. Xalaqızı da o qədər danışdı, danladı ki. Qan qusurdum. Anam gözlərimi tuturdu ki, baxma.

Hər dəfə ayağa durmaq istəyirdim. Dura bilmirdim. Ağlayırdım. Özümün özümə yazığı gəlirdi. Deyirdim, bircə özüm sərbəst o biri otağa keçə biləydim. Yenə oynayıb, danışıb, gülə biləydim... Bacarmırdım. Anam da qorxurdu, elə hey ağlayırdı. Dayı gəldi. Oturdu yanımda.

- Qızım niyə belə elədin? Sən nəyə istəsən, mən heç yox deyərəm sənə?

Pis idim. Ona heç nə deyə bilmədim.

***

Mən uksusu içəndə adıma, nömrəmi yazmışdılar. 3-4 gün, bəlkə də çox olardı, keçdi. Zəng gəldi. Polis şöbəsinə çağırırdılar, gedib ifadə verməli idim. Uksus içməyim cinayət sayılırdı. Ayağa qalxmağa halım olmadığı halda anamla birtəhər getdik, ifadə yazdım. Polis pul istədi, dedi ki, yoxsa məhkəməyə getməlidir. Anam ağlamsındı:

- Vallah, pensiyadan qalan cəmi 15 manat puldur. Gələn pensiyaya qədər budur. O da 10 manatı aldı.

Allahım mən görəsən, daha nələrə dözəcəm?

Tətilim ancaq yaşadıklarımın əzabını çəkməklə keçir. Azər bu qədər vaxt ərzində məni axtarmır. Amma dostları Muradla Əli məni unutmurdular. Yerimdən qalxa bilmədiyim günlərdə onlar ikisi də mənə kontur göndərirdilər ki, bilirik danışa bilmirsən. Mesaj yaz. Məni güldürməyə çalışırdılar. Onları necə çox istəməyə bilərəm?

Sabir... Sabir canımı Pərvizin əlindən qurtardı. O anda ona «Sənə nifrət edirəm dedim», amma onun yaxşılığını mən yadımdan çıxara bilmərəm. Anam pensiyanı alanda ona zəng elədi, görüşdü ki, pulunu qaytarsın. O almadı. Üstəlik mənə aid onda nə varsa, qaytardı. Şəkillərim, qolbağım. Mənə əsgərlikdə olanda kitab yazacağını deyirdi. Mənə aid olanları kserekopiya eləyib anama vermişdi. Oxudum, dəli oldum. Mən ona, onun sevgisinə layiq deyiləm. Anam onları hara qoydu, bilmədim. Onsuz da mən ona ərə gedə də bilməzdim. Mən Azərin olmuşam. Artıq mənim qismətim deyildi ağ gəlinlik donu.

***

Sevimli günlüyüm bu gün sentyabrın 6-dır, Azərin ad günüdür.

Dözə bilərdim? Yox. Səhərdən fikirləşirdim ki, onu yığım, ya yox.

Zəng elədim.

- Alo

- Balam, necəsən?

- Çox sağ ol, sən necəsən, neynirsən?

- Heç... evdəyəm. Sən neynirsən? Niyə axtarmırdın məni?

- Səndən zəng gözləyirdim, ona görə...

- Mən də sənə zəngini gözləyirdim.

- Bu gün sənə ad günündü. Hə? Təbrik eləyirəm. Böyük oğlan olasan. Xoşbəxt olasan. Nə alım sənə üçün hədiyyə?

- Çox sağ ol. Heç nə istəmirəm. Nə yaxşı yadında qalıb. Elə bildim artıq məni tamam yaddan çıxarmısan...

- Mən sənə deyiləm!

- Mənim balam, yaxşı da. Mən səni çox istəyirəm. Əgər bilmək istəyirsənsə, mən artıq təkəm. İndi də ad günündə təkəm.

Onun nə demək istədiyini başa düşmədim. Tahirə ilə ayrılı bilməz. Yox! Bəs nə demək istəyirdi?

Yenə fikri nə idi? Dedi ki, məktəb açılsın, Əli ilə səni görməyə gələcəm. Çox darıxmışam.

Mən də darıxırdım. Amma guya ona bildirmək istəmirdim. Onun mənə çəkdirdiklərindən sonra... Bütün bunlardan sonra onu hələ də sevirdim. Dəlicəsinə sevirdim.

Hətta mən bir şeyi indiyəcən deməmişdim. O məni atanda və Tahirə ilə sevişəndə Tahirə kimləndənsə eşitmişdi ki, Azər mənimlə yaxın olub. Bunu eşitcək Azərin üzünə olmazın sözlər söyləmiş və ondan ayrılmışdı... Onda Azər gəlib məni məcbur etdi ki, get Tahirəyə de ki, bəs bu sözləri, guya mən özüm uydururam. Azəri sevdiyimçün, guya sizin aranızı vururam.

Mənə hədə-qorxu gəldi ki, Tahirəyə onu da de ki, aramızda heç vaxt heç nə olmayıb.

Və mən də gedib Tahirəyə yalvar-yaxar etdim ki, Azər təmizdir, səni sevir, bu söhbəti isə aranızı vurmaq üçün mən çıxarmışam...

Əlbəttə, heç kəs bunu etməzdi. Heç kəs belə alçalmazdı. Ancaq mən buna da getdim. Zəif, aciz, miskincəsinə buna da getdim. Azəri sevirdim, bütün varlığım la sevirdim. Mənə yaşatdığı acılar belə bu sevgimə kölgə sala bilmirdi...

Bəzən birinin həyatından gedirsən. Bəlkə də qovulursan. Qayıtmayacağının zəruriliyini bilə-bilə, içində səni aldadıb əskildən o şəxsə olan sevginin son şərtlərini məhv edə-edə, “onsuz daha xoşbəxt olacam” təsəllisi ilə özünü aldadada. Yuxusuz gecələr keçirir, əzab içində qovrulursan. Göz yaşları ilə, onunla bağlı xatirələrin acısı ilə ürəyini yaralaya-yaralaya onlu günləri unutmağa çalışırsan. Ancaq bircə təsadüfi zəngi, yaxud küçədə üz-üzə gəlməyiniz hər şeyi alt-üst edir. Ayrılıq dolu günlərdə çəkdiyən bütün əzabları unudub yenidən onun olmağa razılıq verirsən... Və yenidən aldanırsan....

Gündəliklərə qayıdaq.

***

Yox, Azər cavab vermir, məndən gizlənirdi. Uşağı da saxlamaq get-gedə daha riskli olurdu. Təcili, dərhal nəşə etmək lazım idi. Bölüşməyə bir adamın da yox idi. Afətə deməyə ürək eləmədim. İndi onun çətin günləri idi. Nənəsi xəstəxanada ağır vəziyyətdə yatırdı. Afət də onunla qalırdı.

Ümidim bircə Gülərə idi..., həm də onun bacısı tibb işçisi idi axı, aptekdə işləyirdi. Gülərə zəng elədim.

O da dedi ki, test al, yoxla, dəqiq bil. Ürəyim gəlmədi. Mən bilirəm də dəqiq, hamiləyəm. Orda “+ “ cavabını gözümlə görsəm, sonra nə olur olsun, uşağı saxlayardım. Məni öldürsəydilər də... Dərman istədim. Tapdı, «Saytotek»di mənə. Başa salıb ki, neynəsəm uşaq düşəcək. Dərmanı dilmin altına qoyanda, Allahım bilir hansı hissləri keçirdim. İndi yazdıqca o anları təzədən yaşamaq çox çətin olur. Ən böyük xəyalımı, arzumu özüm yox eləməliyəm. Bir də heç vaxt Azərlə bizim uşağımız olmayacaq. Onunla evlənməyəcəyik. Bunu bilirəm. Allah, özün görürsən mənim bu vəziyyətimi. Ən böyük arzum, xəyalım olan uşaq niyə gözləmədiyim vaxtda olmaq istədi? Bunu mənə dərş kimi verdin, hə, tanrım? Dedin bax bu hissi də yaşa, amma o da Azər kimi sonda sənin olmasın...

Dərman atdım. Bir az sonra dərşətli sancılar başladı. Mənim uşağım olacaqdı. Azərə görə, onun bizə sahib çıxmayacağını bildiyimə görə o indi yoxdu. Evə necə gəldim, bilmirəm. Sancı, qanaxma kəsmədi. Səhərə kimi əzab çəkdim.

Səhər Gülərlə görüşdüm. Pis idim. Heç olmasa o bir çarə tapsın, sancı, qanaxma dayansın. Bacısının yanına apardı məni, sistem qoydular. Sistem altında tamam halsızlaşmışdım. Sonradan Gülər məni evə gətirdi. İndi də ağrılarım var.

Praktikaya getmədim. Ağrıdan tərşənə bilmirdim. Olanlarla barışmaq çətindi. İndi tamam tək qalmışdım... Xəyallarım da öncə 3 nəfər qoşa idi. Mən Azər və körpəmiz. İndisə yalnız özüm qalmışdım...

***

Bu gün - 20 iyun Sabirin toyudur. O evlənir. Anası tapdığı qızla. Mənə heç kim demək istəmirdi. Məhəllədə hamı məndən gizlədirdi. Dayımın yoldaşının ifritə anası dedi.

Məhəllənin oğlanları toya hazırlaşırlar.

Mənim indiki hisslərim çox qarışıqdı... 1 il keçmədi bizim ayrılmağımızdan, ancaq Sabir evlənir. Mən isə pəncərə qabağında tək-tənha oturub günlüyümlə dərdləşirəm. Həyətdə isə səs-küy var. Hamı da məni soruşur.

- Bəs Sabir Nərgizi sevirdi, indi Nərgiz neyləyir?

Mən hələ öz dərdimləyəm. Həyatım tamam qaralıb. Heç bir arzum yoxdu. Səhərin açılması da məni sevindirmir.

Həyat bir gün, o da bu gün. Həyat mənimlə oynadı. Xoşbəxt günləri sadəcə göstərdi ki, var, amma o günlərin əzablarını hələ də göstərir. Sabir... diz çöküb, yalvarıb səni sevirəm deyən Sabir. Heç ayrılmağımızdan 1 il keçməmiş özünə toy eləyir. İndi kimin sevgisinə inanmaq olar? Oğlanlar qızlar kimi deyil. Sabiri məcbur evləndirə bilməzlər ki... Deməli, özü də istəyib. Deməli, onun sevgisi də yalan imiş. İndi hansısa oğlan gəlib damarlarını kəsib, «Səni sevirəm» desə, yenə də inanmaram.

Orxan, onun dostu, məhlə uşağı mənə səhərdən zəng eləyir ki, «Səni sevirəm», mənə bir söz de. Deyir, bax Sabir də xoşbəxt oldu. O artıq istəsə də bizim işimizə qarışa bilməz, gəl biz də xoşbəxt olaq, səni dünyanın xoşbəxti edərəm.

Cavab vermədim. Fikirləşirəm ki, xoşbəxtlik var ki, xoşbəxt də olum? Xoşbəxtlik də ehtiras kimi anlıq hisddi.

Heç bir xəyalım, arzum yoxdu. Təkəm...

Gecə ağ “Mercedes”də bəylə gəlini gətirəndə nədənsə hönkürtü ilə ağladım, özümü saxlaya bilmədim...

***

Afət mənə danışmır. Məndən inciyib - onu çətin günlərində tək qoyduğum üçün. Mən də onun üçün bir dəftər yazıram, axırıncı imtahanda verəcəm. Amma o elə bilir ki, onu çox istəmirəm.

Məcbur qalıb ona hamilə qaldığımı dedim, daha doğrusu, özü sözlərimdən başa düşdü. Məni bağışlamayacaq, bilirəm. Amma yenə də başıma gələnləri yazıram, ona verəcəm.

Bu gün kiçik bacımın ad günüdür. Ailədə 4 nəfərlik. Hərəməz bir yerdə...

Niyə bütün pis şeylər üst-üstə düşür? Gedib onu dayımgilə gətirdim. Uşaqlar ona tort aldılar. Dayımın yoldaşı yemək hazırladı. Heç olmasa bacımın üzünün gülməyini istəyirəm.

Bayaq Azərə yenə zəng elədim. Bütün olanları ona danışacam. Axır ki, zəngimə cavab verdi. Dedim:

- Sənlə vacib işim var.

Dedi:

- 2-ci gün gələ bilərsən? Gəl iş yerimə.

- Hardadı?

- Köhnə avtovağzal tərəfində binaların arasında mağaza işlədirəm. Əli də gələcək.

Ona görə də tez gəl, danışaq.

2-ci gün gedəcəm. Hər şeyi ona danışacam. Mənə konkret bir söz desin. Ya onunla, ya onsuz...

***

Bu gün Azərin iş yerinə getdim. Mən sözə necə başlayacağımı bilmirdim. O, özündən danışdı. Dayısının oğlu rəhmətə gedib. Üzü saqqallı idi. Ondən danışdı.

15-20 dəqiqə keçmişdi ki, Əli gəldi. O da məzəli uşaqdı. Həmişə də mənə kompliment deyir. Azər əlimi tutub oturmuşdu. Əli bizim şəklimizi çəkdi.

- Nə gəşəng görünürsüz. Bu anı ölümsüz eləyim.

Bizim 1-ci şəklimiz idi. Sonra Əli ancaq bizim şəkillərimizi çəkdi. Sonra Azər bacısının oğlunu gətirdi. 2-3 yaşı olardı. Ancaq uşaqla oynadıq. İkilikdə söhbət eləməyimizə imkan olmadı. Amma arada Azər mənə dedi:

- Səni ərə versələr, gedərsən?

- Nə demək istəyirsən ki, bizim axırımız yoxdu? Mən necə ərə gedim ki...

- Yox daa. Bax mənim dayım oğlu rəhmətə gedib. Bizdə azı 2 il toy eləmək olmaz.

Sonra mən ev saxlamağı bacarmalıyam, ya yox? Anan səni ərə vermək istəyəndə deməyəcək ki, istədiyini varsa, qoy adamlarını qarıma göndərsin? Məni də ən azı 3-4 il gözləməlisən. Bu necə olacaq?

Mən cəld dedim:

- Nə demək istəyirsən ee. Əgər 3-4 il gözləməyimə dəyərsə, eybi yox, mən gözləyəyəm.

- Yox gözləmərsən...

Məni yola saldı, gəldim evə. Hələ heç zəng də eləmədi ki, hardasan. Mən onu tanıdığım kimi heç kimi tanımıram. O adamın nəfəsinin necə gedib gəldiyini də mən yaxşı bilirəm. İndi o məni heç axtarmayacaq.

Bu görüş mənim sonuncu ümidlərimi də qırdı. Yüz faiz əmin oldum ki, bundan sonrakı həyatımı Azərsiz yaşamağı olacağam. Həmin gün az qalırdı ürəyim partlasın, nə yaxşı ki, Moskvadan şad xəbər gəldi. Böyük bacımın uşağı olmuşdu. Mən artıq xala idim.

23.06.09. Bu da bizim axırınıcı imtahanımız. Neçə vaxtdı Afətin dəftərini yazıram. Bura ürək eləyib yazı bilmirəm. İmtahandan çıxanda o dəftəri Gülərə verdim ki, Afətə çatdırsın. Mən versəm, bilirəm götürməyəcək.

Görəsən, o dəftəri oxuduqca nə fikirləşəcək?

Çox halsızam. Həyatdan yorulmuşam.

Hər şeyi indi başa düşürəm, hamını indi tanıyıram. İndi başa düşürəm ki, əbədi olaraq təkəm. Elə pisəm ki.

Bezmişəm! Çox bezmişəm...

Və sanki qeybdən ən çox sevdiyim bir mahnının ürək göynədən sözləri eşidilir:

Mən sənə, sevgilim, heç bilmədən vuruldum,

Suallar cavabsız, düşünməkdən yoruldum

İçimdə bir dəniz, səni görməsə daşacaq,

Sən məni tərək etsən, inan qiyamət qopacaq

Mən səni itirsəm, dünya tərsinə dönər

Mən səni itirsəm, içimdə hər şey ölər

Mən səni itirsəm, düşmənlərim sevinər

Mən səni itirsəm, alovlu gecəm sönər...

***

Kaş ki, gündəlik yazmağı heç bacarmayırdım. Çünki, yazılarımda ürəkaçan heç nə olmur...

İkinci gündəlikdən

Bundan əvvəlki dəftərim ancaq yaşadıklarım idi. Bu dəftəri isə yazmağımın səbəbi öz səhvimlə incitdiyim, həyətamın ən dəyərli dostu, can dostum Afətdir.

Əziz rəfiqəm, sənə deyə bilmirəm, qorxuram, ona görə də öz əl yazımla danışmaq istəyirəm. İçimdə, ürəyimdə boşluq sıxır məni. Həmişə ürəyimdə hansısa problemlərimi fikirləşirdimsə, indi ürəyim boşdu, ancaq sənənlə danışırəm ürəyimdə. Sən də xəyalımda mənə cavab verirsən. Fikrimi çatdırı bilmirəm, amma yəqin başa düşürsən.

Nədən başlayım bilmirəm. O qədər günahım, səhvim üst-üstə yığılıb ki...

Vaxtında sənə qulaq assaydım, indi belə həyəcan içində bunları yazmazdım.

Razıyam, hər şeyin dərmanı vaxtdır. Vaxt istəyirsən, gözləyim. İkimiz də bir-birimizi çox yaxşı tanıyıyıq. İkimizin özəl günlərimiz, hadisələrimiz, həyəcanlı vaxtlarımız, mahnılarımız, sevincimiz, dərdimiz olub. Bütün bunları unutmağı çalışmaq da çoxlu vaxt itkisi olar. Çünki biz əsl dost olmuşuq axı. Çoxlarının sözlərinə, danışığına göz yumub ancaq dostluğumuzu qorumuşuq. Bütün bunların soyumağına mən səbəb olmaq istəməzdim, amma mən səbəb oldum.

Biz Bakıya gələcəkdik axı... Anamla bacım getdilər, ancaq Azərlə görüşmək səbəbindən mən getmədim. O bizə gəldi. Neçə saat ancaq söhbət elədik, özümüz haqda. Onun məni öpməyinə də heç razı deyildim. Ancaq bu günə kimi olanları danışdıq. Məndə səhv tuturdu. Günah axtarırdı ki, bizim ayrılmağımızda günah sənədi.

Sonra məni qucaqladı, nə qədər də danışdı-danışdı: “Onsuz da sən mənimsən. Gəl olaq, bir də toyumuzda olacağıq. Az qalıb, onsuz da mənimsən də. Səni necə istədiyimi bilirsən... Səndən başqasıyla heç olmaq da istəmirəm. Sən mənimsən, mən də sənənlə olmaq istəyirəm. Səni sevirəm. İndi sən məni özünə yaxın qoymayacaqsan...?”

Mən də onu sevirəm axı... Bax sənə xəyanətim elə o anlarda oldu. Sözüünü eşitmədim. Sən çox dedin, mən az eşitdim.

Yenə də onun oldum. Afət, indi yazdıqca da sən durursan gözümün qabağında. Sən demişdin, demişdin axı...

- Mən sənənlə onda danışmaram ki, sən mənə deməyəsən olanları, yenə də eyni səhvi təkrar eləyib onun olasan, onda dostluğa da baxmaram, səni bağışlamaram.

- Afət, bacarmadım. Bağışla!!!

Bilirəm, bağışla deməklə, ürək barışmır, amma...

Azər getdi, bir az mən uzandım, sonrə gəldim Bakıya.

Artıq neçə gün keçdi. Səni görürdüm, hər dəfə ikimiz bir dəqiqə də tək qalanda sənənlə danışmaq istəyirdim.

Amma danışa bilməyəndə də təsəlli tapırdım ki, heç olmasa mənə nifrət eləmir. Heç nə bilmir...

Mən günü-günə satdıqca artıq çox şey dəyişirdi.

Halsız idim, elə bilirdim ki, təzyiqim düşüb yenə. Bir az ürəyim bulanırdı. Elə bilirdim mədəmə görədi. Sonra yavaş-yavaş heç yemək də yeyə bilmirdim.

Yeməyin iyi gəlirdi, pis olurdu. Get-gedə şübhələr, əlamətlər hamiləliyi

təsdiqləyirdi. Qorxdum test almaqdan. Həmişə xəyalımda uşaq olub, ana olmaq olub. İndi hamiləliyimin testini öz gözümlə görüm, sonra heç nə eləyə bilmərəm axı...

Sən də bilirsən ki, mən pis hadisələri unutmamağın tək çarəsini heç düşünməməyə çalışmaqda görürəm. Özümü həmin şeyi yadıma salmamağa məcbur edirəm. Neyləyəcəyimi bilmirdim. Azərlə də dalaşmışdıq. Yenə zəng eləyirdim, cavab vermirdi. Gizli nömrəylə də yığurdım, səsimi eşidəndə telefonu üzümə qapadırdı... Gülərə zəng elədim. Yenə Bakıya gələndə onunla görüşdüm, ona danışdım. O da dedi əncam çəkərik.

Mənim uşaq üçün öldüyümü bilirsən, bilirsən ki, çox istəyirdim mənə aid tək-cə bir şey olsun - «uşağım», məni nə olursa, olsun istəyəm uşağım. Həyatımda tək səbəb, yaşamaq səbəbim olsun. İndi də inana bilmirdim. Deməli, doğrudan da ürəkdən istənilən şey olur. Mən də ürəklə istəyirdim də. Amma belə vaxtda yox ki... İndi yazdıqca yenə də o hissləri yaşayıram.

O hissləri başa düşmək yox, yaşamaq lazımdı. Çünki, onu ancaq yaşayan başa düşər.

Mən Gülər verən dərmanı dilimin altına qoyanda necə vəziyyətdə olduğumu bir az da olsa təsəvvür eləmək istəsən – birinci dəfə sənin çiyinə başımı qoyub için-için ağladığım günü yadıma sal. Onda Azərə görə, onu sevdiyim üçün ağlayırdım. İndi də sevdiyim adamdan xəyalən qurduğum körpünü yaradan, ən böyük arzum olan uşaq üçün ağlayıram ki, o xəyalım içində mənimlə ola-ola mən onun düşməyi üçün dərman atıram. Ən böyük xəyalım - sevdiyim insandan uşaq – artıq yox olur. Bir də heç vaxt olmayacaq...

O hissləri necə başa salım axı... İndi yazıram, indi də dəli oluram.

Nəisə... Bütün bunlara görə mən səni axtara bilməmişdim. Sənə bunları danışmaq istəyirdim. Amma olsun ki, bəlkə də əsəbdən, bəlkə də nifrətdən... Məni həyatından silmək istəyəcəksən.

Mən səni hamıdan çox istəyirəm. Bunu artıq başa düşmək də istəmirsən...

Heç kəs məni başa düşmək istəmir. Mənim sevgi yolunda qurban verdiklərim, deməzsən ki, ən əziz adamlarım imiş...

Həyatını, acılı-şirinli günlərini qeyd etdiyi dəftərçə bitdi. Atasızlığın ağrı-acısı, sonra ehtiyac, sıxıntılar, daha sonra ilk sevginin vurduğu sinə dağı... Əslində, o dəftərdə şirin heç nə yox idi, hamısı acı idi...

Növbəti – 2-ci dəftərini isə ən yaxın rəfiqəsinə - Afətə həsr etmiş, ona xitabən yazmışdı... Ondan gizlətdiyi hər şeyi – xüsusən Azərə aldanaraq uşağa qaldığını, uşağı məcbur olub məhv etdiyini yazmışdı...

Heç olmasa rəfiqəsini itirməmək istəyirdi...

2-ci dəftərə qayıdaq...

Mənim bu şəhərdə kimim var axı!

Hər qapı döyməyə əlim gəlməyir.

Üzümü taleyə tutub gedirəm,

Tale də həmişə üzə gülməyir.

(Nüsrət K.)

Səhər tamam həvəssizəm, heç bəzənməmişəm, qüssəliyəm. Hava da mənim kimi qüssəlidir, günəş də çıxmayıb.

Yenə fikirli-fikirli gedirdim Sumqayıta. Avtovağzalda bir qız gördüm. Elə mənim yaşlarda olardı. Avtobusa oturdum, hələ adamlar çox oturmamışdı. Elə pəncərədən onu seyr etdim. Ürəyim pis olmuşdu. Hava da çox küləkli idi. Fikrim həmin qızda idi. Avtobus gözləyirdi. Gözlərinə baxdım. Gözlərindən kədər yağırı. Sözü əsl mənasında ürəyimin başına od düşdü. Qız xəstə idi. Arıq qız idi, beli donqar idi, bir az da axsayırdı. Başımı avtobusun pəncərəsinə söykəyib elə ancaq o qıza baxırdım.

Hələ də avtobus dolmamışdı. Fikrim o qızda idi. Özüm də bilmədən ağlamaq tutdu məni. Nə bilim, bəlkə də öz içimdəkilərçün ağlamaq istəyirdim. Ağlaya-ağlaya bircə Allahıma yalvarırdım ki, Allah, qurban olaram o qızın ələmində xoşbəxtlik necədirsə, nədisə ona qismət elə, özünü dünyanın xoşbəxti bilsin. Gözləri elə kədərli olmasın.

Avtobus yavaş-yavaş tərpənirdi ki, sən zəng elədin. Adına baxdım, inana bilmədim.

Afət, Allah şahiddir ki, bədənimdən necə istilik çıxdı, ürəyim necə döyündü, cavab verdim. Sən məktəbə gələcəkdin. Mən sevindiyimdən bilmədim neyləyim. Ürəyim necə əsirdi... Səninlə danışacağımı, üzünə necə baxacağımı fikirləşirdim...

Nəhayət, Sumqayıta çatdım.

Sən gəldin...

Özümü saxlaya bilmədim. Ağladım. Çünki bir də səni qucaqlayacağıma inanmırdım.

Ağ paltarda UĞUR MƏLƏYİM gəlmişdi. Gözümün yaşını silmək üçün. Məni tək qoymamaq üçün. İllərlə ana həsrətində olan uşaq anasını görsə, nə hisslər keçirərsə, mən həmin an o hissləri keçirdim...

Afət, çox darıxmışdım sənin üçün... Sən məni həyata bağlayan yeganə təsəllim idin axı...

***

Afətim, sənə iki günüm barədə yazmaq istəyirəm. Necə yaşadığımı, nələr çəkdiyimi bəlkə biləsən deyə.

Azərlə hər şeyi son dəfə ayırd etmək qərarına gələndə zəng vurdum, dedi dükən götürüb işlədirəm, ora gəl, söhbət eləyək. Getdim.

Mən gedəndən 15-20 dəqiqə sonra Əli gəldi. O da getdi Azərin bacısının oğlunu tutub gətirdi. Uşaqla oynadıq. Əlinin də yanında danışa bilmədik. Sonra dayday zəng elədi. Azər soruşdu ki, kimdi? Dedim ki, qohumdu, cavab vermədim. Mənim də konturum yox idi. Azər nömrəni götürdü öz nömrəsiylə yığdı... və oğlan səsi eşitdi. Azər üzümə necə baxdı... Sonra da heç nə demədi. Dayandı-dayandı sonra üstümə qışqırdı ki, sən artıq mənə yalan da danışırısan? Qudurmusan? Sənə bu adam lazımdı? O sənin nömrəni hardan bilir? Dalaşdıq, heç mənə qulaq asmaq da istəmirdi. Başa düşdüm ki, sadəcə, bəhanə axtarır. Hətta Əli də dedi ki, dayısıdır, zəng vuran.

Üzümü çevirib gedirdim, bircə soruşdum ki, məni sevirsənsə, gözümün içinə bax, onsuz da gedirəm.

Gözümün içinə baxdı, heç nə demədi. Baxdı-baxdı əlimi tutdu, bəlkə də axırıncı dəfə öpdü, «Səni sevirəm» dedi. Ancaq ardınca da dedi ki, hələ bu söhbətin axırına çıxacam...

Başa düşdüm ki, o daha yoxdur. Yox, mənimçün o var idi. Bu gün də var, sabah da olacaq. Mən onun xəyalı ilə ruh kimi yaşaya-yaşaya günlərimi başa vuracam. Ancaq onun üçün mən yox idim. Yalnız bu an bu acı həqiqəti bütün çılpaqlığı ilə başa düşdüm...

O ki qaldı 2-ci günümə, dayımdildə oturmuşduq.

Dayımoğlum dedi ki, Orxan niyə ancaq bizim pəncərənin qabağında durur? O gün də sənin yanında oturmuşdu... Onun cavabını verdim ki, elə acığına gəlir, get özünə de, oturmasın, mənə bir də elə söz demə. Yoxsa pis danışacam səninlə. Axşam dayı gəldi, üzümdən öpdü, mehriban danışdıq, zarafatlaşdıq, sonra dayı, oğlu və dayımın yoldaşı qonaq getdilər. Neçə saatdan sonra gəldilər. Dayı içəri girən kimi qışqırdı üstümə ki, sən Orxanla aranda nə var? O oğraş ona görə sənin yanında oturur? Sənə görə bütün gün blokda, pəncərədədi? Ağzımı açmağa qoymadı. Elə qışqıra-qışqıra qaldı, nə qədər də danışdı. Sonra gəlib durdu başımın üstündə ki, cavab ver də, donuz. Mən də heç nə demirdim. Başımı aşağı salıb durmuşdum. Əsəbdən də bütün bədənim əsirdi. Başımın üstündə duranda bir cə kəlmə dedim ki, mənlə işin olmasın, mənə əl vurma.

Mən bunu deyən kimi dayı məni vurdu. Mən də üzümü çevirdim, o biri otağa keçdim.

O məni niyə vurdu? Həmişə deyəndə acıqlarına gəlir, amma bugün dəqiq bildim ki, yetimin heç kimi olmur, heç vaxt. Həmişə hər yerdə yetimlik özünü göstərir. Saatlarla otaqdan çıxmıdım, ağlamaqdan gözlərim ağrıyırdı. Mən ağlayıb-ağlayıb, yuxuya getdim. Oyanıb gördüm ki, bacım yanımda oturub, gizləncə sakit-sakit ağlayır. Bu gün ikimiz də ac qaldıq, heç kim soruşmadı bizdən ki, ay bala, acsız, susussuz. Heç kim maraqlanmadı bizlə. Bəs yetimlik bu deyilsə nədi? Allah niyə bizi belə yaratdı? Heç bilirsən atalı-analı, hər şeylə təmin olunan uşaqlara necə qibtə edirəm?

Tanıdım dünyanın hər üzünü mən,
Qorxaq gecəsini, gündüzünü mən.
Seçdim incisini, ilbizini mən
Özümü tanıya bilmədim, anam.

Yersiz saxladım, gözümün üstə,
Çoxuna yer verdim dizimin üstə.
O qədər iz düşdü izimin üstə
İzimi tanıya bilmədim, anam.
(Nüsrət Kəsəmənli)

***

Bu gün ikinci imtahanımdı. Səhər dayımın yoldaşını çağırdım ki, imtahana gedirəm, dayıdan sən pul al da, nə olar...

O da dedi ki, mən necə istəyim? Dünən sənə hirslənib, indi hirsini mənə tökər, özün istə. Dayı isə gec gedəcəkdə. Gəldim sakitcə dedim ki, imtahana pul lazımdı. Ağzımı açmağa da peşman oldum. Yenə qışqırdı ki, sənə niyə pul verim ki? İşləyib

ərinə verəcəksən də, sənin oxumağının, işləməyinin mənə nə xeyri var? Sənə veriləsi pulum yoxdu. Get imtahanını ver.

Ürəyim partlayırdı, gözlərim doldu ki, necə gedim axı... Dedi ki, mən bilmirəm, necə istəyirsən get də... Yetimçə...

Bu sözə necə dözüydüm? Səkkiz ildi atam rəhmətə gedib, heç anam hirsələnəndə bizə o sözü deməyib...

Kiməsə möhtac olmaq çox pisdi...

Dayım mənə pul vermədi. Mən də yenə için-için ağlaya-ağlaya qaldım.

Bacımın 4 manatı var idi. (Dayı ona kontur pulu verirdi, o da anam üçün yığırıd)

Onu aldım. Dayımın yoldaşına dedim ki, əziyyətini halal elə, mən evə gəlməyəcəyəm. Bacımı öpdüm. Elə çıxırdım, bacım dedi ki, bacı gələrsən də, nə olar.

Ağlaya-ağlaya çıxdım evdən...

***

Əzizim Afət. Bütün bunlarla yanaşı sənin soyuqluğun, məni ataraq Güllərlə rəfiqəlik etməyin də məni əzir, təhqir edir. Nənən xəstə olanda səni tək qoymağımın səbəbini yazdım, bildin ki, həmin vaxtda mən Azərin yalanının acısını yaşayırdım.

Mən sənsiz neynəyim? Bu günə kimi axı sən mənim yanımda olmusan.

Anasına, atasına arxayın olan uşaq dəcəllik eləyir e, bilir ki, atası, anası onu hamıdan çox istəyir, bax mən də eləyəm.

Sənin istəyinə arxayın olmuşam, amma indi artıq arxayın deyiləm. Sən bütün istəyini soyudursan, bəlkə də həyatında təzə səhifə açmısan, o səhifədə artıq mənim adım da heç olmayacaq. Mənsiz təzə dost, təzə həyat...

Bu gün sənin ad günüdür. Bu gün sənin yanına ad günü hədiyyənlə gəlmək istəyirdim. Ancaq cəmi 20 qəpik pulum var.

Yenə də sənin yanında üzüm qara oldu. Bağışla! Bəlkə yenə də məndən inciyəcəksən, ancaq mənim həyatım budur.

Bu dəftəri yazıram ki, məni bağışlayasan, özünü mənə çox görməyəsən. Son nöqtəni qoyuram. Nə olar, bağışla məni. Əvvəlki dostluğumuzu bərpa et.

Yalvarıram.

***

Vəssalam. Daha heç nə yoxdur. Bəs sonrası? Axı sonrası necə olcaqdı? Axtarıb Afəti tapdım. Sonrasını ondan soruşdum. Dedim Nərgiz sənə dəftər yazıb, ancaq verməyə risk etməyib, məndədir. Götür oxu. Onu bağışla. Dəftəri verdim. Ertəsi gün Afət axtarıb məni tapdı. Dedi ki, Nərgiz indi Ucardadır. Həyatını müəyyənləşdirib. Tək yaşayacaq, işləyib qazandığı pullarla anasına və bacısına köməklik göstərəcək. Azərin xəyalı ilə, onunla, onsuz ömrünü sona vuracaq. Soruşdum, bəs Azər indi neynəyir? Vicdan əzabı çəkirmi? Dedi yox, Azər toya hazırlaşır. Şənbə günü toyudur, imkanlı bir adamın qızını alır. Tutuldum.

- Bəs sən niyə hər şeyin passiv seyrçisisən? Sən axı Nərgizdən fərqli olaraq melanxolik deyilsən. Sən mübarizsən, güclüsən. Niyə bütün baş verənlərə göz yumursan?

O köks ötürdü.

- Düz deyirsiniz. Nərgizdən incimişdim, ancaq mənə olan istəyini, sədaqətini dəftərçəni oxuyandan sonra duydum. Mən nəşə etməliyəm...

Afətin nəşə etməsi özünü çox gözlətmədi. Şənbə günü, durub Azərin toyuna – şadlıq sarayına gedib. Toyun ən şıdırgı yerində bəylə gəlinin qarşısına gəlib. Azər onu görcək gəlinlə toqquşdurduğu fujeri əlindən yerə salıb və şampanı təzə kostyumuna dağıdıb. Afət gəlinə deyib:

- Bacım, sən xoşbəxt olmaq üçün bu insanın yanında oturmusan. Ancaq o, mənim rəfiqəmi, bax bu qızı aldadıb bədbəxt edib...

Gəlinə Azərlə Nərgizin birlikdə çəkirdikləri şəkli uzadıb.

- Rəfiqəmi qızlıqdan məhrum edib, o hamilə qalanda isə qaçıb tülkü kimi gizlənib...

Bir anda hər şey dəyişilib, gəlin əlində şəkil hönkürərək atasının yanına qaçıb...

Beləcə, Azərin toyu vaxt dönüb...

Başqasının bədbəxtçiliyi üzərində xoşbəxtlik qurmağın axırı doğrudan da yox imiş...

***

Mən səni itirsəm, dünya tərsinə dönər,

Mən səni itirsəm içimdə hər şey ölür...

Maşınımın maqnitolasında Natavanın bu ecazkar ifasını dinləyə-dinləyə

düşünürdüm ki, biz bəzən özümüz də istəmədən sevgini çox müqəddəsləşdirir, böyüdürük. Halbuki, hələ heç kəsin itirilməsindən nə dünya tərsinə dönüb, nə də onun odu, alovu sönüb...

Nərgizi heç vaxt görməyəcəyim səbəbindən digər dəftəri də Afətə verdim. Verdim ki, Nərgizə çatdırsın. Dəftəri ona uzadanda içimdəki qurumuş qızılgül ləçəkləri yerə töküldü. Bir vaxt bu qızılgülü ona Azər bağışlamışdı. O da ən şirin xatirə kimi onu qoruyub saxlayırdı...

Bir anda külək bu ləçəkləri uçurub görünməz etdi...

SON